

GÁVAVENCSELLŐI CSICSERGŐ ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE

„JÁTÉKOS GYERMEKKOR”

**című
pedagógiai programja**

2021

Intézmény OM - azonosítója: 033288	Készítette: Harkály Gyuláné
Legitimációs eljárás	
1/2021 (VIII.06.) határozatszámon elfogadta: <i>nevelőtestület nevében</i>	Véleménynyilvánító: <i>szülők közössége nevében</i>
Egyetértését kinyilvánító <i>Berecz János a fenntartó nevében</i> Ph.	
A Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai programját az intézmény vezetője a 2/2021 (VIII.06.) számú határozatával jóváhagyta <i>Harkály Gyuláné intézményvezető</i>	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: <ul style="list-style-type: none">• vezetői iroda• nevelői szoba• online felület	Érvényes és hatályos: A kihirdetés napjától 5 évig, valamint a törvényi változásoknak megfelelően.
Verziószám: 1/2021.	Készült: 3 eredeti példányban

Tartalom

INTÉZMÉNYI ADATOK	4
A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	5
Eljárási szabály a pedagógiai program jóváhagyására	6
A pedagógiai programunk értékelése, felülvizsgálata	6
A Pedagógiai program időbeli hatálya	6
A Pedagógiai Program nyilvánossága	6
BEVEZETŐ	7
INTÉZMÉNYÜNK BEMUTATÁSA	8
GYERMEKKÉP	18
ÓVODAKÉP	19
ÓVODAKÉPÜNK	19
ÓVODÁNK CÉLJA	20
ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI	21
AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	22
1. Az egészséges életmód alakítása	22
Gondozás:	23
Táplálkozás:	24
Testápolás:	24
Öltözködés:	24
Mozgás:	25
Pihenés:	25
Egészségfejlesztési program	26
Egészséges táplálkozás	26
Testi- és lelki egészség fejlesztése	27
Környezettudatos magatartás kialakítása	28
Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás	28
2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	29
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	32
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	34
Személyi feltételek	34
Tárgyi feltételek	35
Az óvodai élet megszervezése	36
Az óvodai csoportok kialakítása és működése	36
Csoportszervezés	36
Hetirend és napirend alakítása	37

Óvodánk hagyományai, jeles napjai, ünnepei	40
AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	41
Család	42
Intézményvezetéssel, óvodapedagógusokkal, munkatársakkal való kapcsolattartás.....	44
Fenntartó	45
Iskola	45
Bölcsőde.....	46
KÜLSŐ PARTNEREINKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS.....	46
Szakszolgálati, gyermekvédelmi intézmények	47
Pedagógiai Szolgáltató	47
Egészségügyi szervezetek	47
Civil szervezetek	47
Egyházi és közművelődési intézmények	47
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	48
1. Játék.....	48
2. Verselés, mesélés	53
3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	55
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	57
5. Mozgás.....	60
6. Külső világ tevékeny megismerése	64
7. Munka jellegű tevékenységek.....	70
8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	74
KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE	78
Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek	78
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek	82
Kiemelten tehetséges gyermekek, tehetséggondozás	82
Hátrányos helyzetű gyermekek	85
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek.....	86
GYERMEKVÉDELEM.....	88
A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE, DOKUMENTÁLÁSA	90
TERVEZÉS.....	94
IKT ESZKÖZÖK ÓVODAI ALKALMAZÁSA	100
Függelék	103

INTÉZMÉNYI ADATOK

OM azonosító: **033288**

Az intézmény neve: **Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini Bölcsőde**

Az intézmény feladat ellátási helyei, elérhetőségei:

Székhely: **4471 Gávavencsellő, Petőfi utca 5.**

Tel.: **(42) 333-642**

E-mail: **ovodagava@gavavencsello.hu**

Telephely: **4471 Gávavencsellő, Hősök tere 1.**

Az intézményvezető neve: **Harkály Gyuláné**

A fenntartó neve és székhelye: **Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata**
4472 Gávavencsellő, Petőfi utca 1.

Az intézmény típusa: **többcélú intézmény óvoda – bölcsőde**

Férőhely a székhelyen: **100 fő**

Férőhely a telephelyen: **30 fő**

Óvodai csoportok száma a székhelyen: **4**

Óvodai csoportok száma a telephelyen: **1**

Csoportok összetétele: **homogén és heterogén**

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról.
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- Alapító okirat, óvodai alapidokumentumok.

Eljárási szabály a pedagógiai program jóváhagyására

A pedagógiai programot az Nkt. 63. § (1) f) pontjában foglalt jogok alapján a nevelőtestület tagjaként az óvodában alkalmazott pedagógusok készítik és fogadják el. A pedagógiai program elfogadása előtt a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdése alapján be kell szerezni a szakmai munkaközösség véleményét. A pedagógiai program a nevelőtestület elfogadását követően az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a működtetőre többletkötelezettség hárul, a fenntartó, a működtető egyetértése is szükséges.

A pedagógiai programunk értékelése, felülvizsgálata

A jelenlegi módosítást a 137/2018. (VII.25.) kormányrendelet tette szükségessé. Programunkban megőrizzük az eddigi gyakorlatunk eredményeit és legjobb tapasztalatait.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Ötévente nevelőtestületünknek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését és szükség esetén módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgozni.

A Pedagógiai program időbeli hatálya

Az 1/2021 (VIII.06.) határozatszámom elfogadott és jóváhagyott Pedagógiai program az intézmény vezetőjének jóváhagyásával a kihirdetés napján lép hatályba és határozatlan időre szól. Felülvizsgálata évenként, illetve jogszabályváltozásoknak megfelelően.

Módosítása: az intézményvezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület és a közalkalmazotti tanács elnöke.

A kihirdetés napja: 2021. 09. 01.

A Pedagógiai Program nyilvánossága

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető:

- a nevelőtestületi szobában nyitvatartási időben,
- az intézményvezetői irodában nyitvatartási időben,
- online felületen

BEVEZETŐ

A Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini Bölcsőde nevelőtestülete nevében szeretettel köszöntjük a szülőket, a helyi iskola nevelőtestületét, a bölcsőde kisgyermeknevelőit, fenntartónkat és mind azokat, akik óvodánk iránt érdeklődnek, kezükbe vesszük, olvassák pedagógiai programunkat.

Napjainkban, ebben a felgyorsult és értékvesztő világban, amikor úgynevezett „globális társadalmi és gazdasági válságot” élünk át, az óvoda békés szigetként szolgál. Hely a rácsodálkozásra, ahol a gyermekek biztonságban érzik magukat, örülnek társaiknak és azoknak a felnőtteknek, akik őket körül veszik. A gyermekek a nap nagy részét játékkal töltik, amely által képességeik fejlődnek egyéni ütemben és egyéni módon. A közös élmények, tapasztalatok összetartják a csoportokat, ahol a közös szokások, hagyományok által tudnak együtt játszani, együtt gondolkodni, együttműködni.

A gyermekekkel foglalkozó felnőttek is megértéssel fordulnak egymás felé, ahová egyaránt örömmel jár óvodás, szülő, munkatárs, ahol a maga területén minden dolgozó tudása legjavát adja, ahol fontos az önképzés, az állandó fejlődés, magas fokú az együttérzés és a megértés.

Pedagógiai programunkat ebben a szellemiségben alkottuk meg, mely alapja és egyben meghatározója annak a közös értékrendnek, felfogásnak melyet alkalmazotti közösségünk minden tagja magáénak érez, alkalmazza minden nap az intézménybe járó gyermekek sikeres, pozitív kimenetelű nevelése, fejlesztése érdekében.

Gyermekközpontú intézményünkben sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztésre törekszünk, figyelembe véve az egyéni sajátosságokat, különbségeket. Fontosnak tartjuk az egyéni tapasztalatszerzést, a gyermek cselekvő kapcsolatát a világgal, az ismeretek gyakorlati kipróbálását. Tervezésünkben a környezet megismerése képezi a tanulási folyamat alapját. Gávavencsellő csodálatos természeti környezetben található, a gyermekek szinte együtt élhetnek a természettel. A közeli kastélykert, a Kacska tó, a Tokai hegy, a Tisza közelsége kimeríthetetlen lehetőséget nyújtanak a környezet megismertetésére, megszerettetésére, a sétákhoz, kirándulásokhoz, a természetben való megfigyelésekhez, közvetlen tapasztalatszerzéshez.

Valljuk, hogy a gyermekek a tevékenységek során szerzett tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általuk fejlődnek. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Ezért minden lehetőséget kihasználunk óvodánk szűkebb és tágabb környezetében, hogy minél több tevékenységben, élményben vegyenek részt az idejáró gyermekek. Ezt szolgálják azok a színes, gazdag programok, melyeket egész évben biztosítunk számukra.

INTÉZMÉNYÜNK BEMUTATÁSA

Intézményünk a település központjában a Takarékszövetkezet, a Polgármesteri Hivatal és családi házas lakóépületek szomszédságában található, mely 2019-ben került átadásra, így a 2019/2020. nevelési évet már az új épületben kezdhettük meg négy óvodai csoporttal. A 3-7 éves gyermekek nevelésére ideális körülményeket teremtő épület minden igényt kiszolgál, kielégít. Az óvodához Bölcsőde és Mini Bölcsőde is kapcsolódik, mely a településen élő kisgyermekes családok számára nyújtja szolgáltatásait.

Az épületrendszerre a tágas, világos, helységkialakítás jellemző, mely jól szolgálja a gyermekek egészséges fejlődését, testi-lelki jólétét. A csoportszobák hangulatosak, esztétikusan berendezettek, megfelelő teret biztosítanak a változatos tevékenységformákhoz. Ezen túlmenően az épületen belül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló egységek, amelyek a gyermekek és a személyzet szükségleteit, illetve szakmai felkészültségét szolgálják ki (aula, egyéni fejlesztő szoba, nevelői szoba, irodák, szülői fogadó, felnőtt öltözők, mosdó-zuhanyzó, orvosi elkülönítő, melegítő konyha, mosószoba, tornaszoba).

Lényeges számunkra a harmonikus környezet, az egészséges élettér megteremtése, az otthonos óvodai légkör biztosítása.

Játzókertünk kialakításánál, az udvari játékok megválasztásánál a mozgásigény kielégítését, fejlesztését tartottuk szem előtt. Szépen parkosított udvarunk jól szolgálja a gyermekek biztonságos óvodai életét, mely tág teret nyújt a szabad mozgásra, a játékra, a természet folyamatos megfigyelésére és az egyéb tevékenységekre.

A tárgyi eszközök az óvodai ellátás felszereléséről szóló jegyzék szerint kerülnek beszerzésre, az adott csoport létszámának és korösszetételének figyelembevételével. A gyermekek ellátásához szükséges eszközök és felszerelések jó minőségűek, fertőtleníthetőek és a gyermekek testméretéhez igazodóak. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében folyamatosan karbantartjuk, védjük eszközeinket.

Az óvoda családias, biztonságos légkörének megteremtéséről 15 főből álló magas szintű szakmai felkészültséggel rendelkező, gyermekszertető alkalmazotti közösség gondoskodik. Nevelőtestületünkre jellemző a nyitottság, a szakmai megújulás. A megfelelő minőségi munka érdekében folyamatosan képezzük magunkat. Igyekszünk az új kihívásoknak megfelelni, a kitűzött céljainkat és feladatainkat a felelősséggel átgondolt munka során megvalósítani, ezzel jó hírnevünket továbbra is megőrizni.

Arra törekszünk, hogy tudásunkat, tapasztalatainkat megosszuk, képességeinknek megfelelően egy-egy területen jártasságot szerezzünk, sikerélményünk legyen. Örülünk egymás eredményeinek, jó közérzettel, szeretettel dolgozunk intézményünkben.

Nevelési stílusunkat a másság elfogadása, a gyermeki személyiség mindenkori tiszteletben tartása jellemzi. Óvodapedagógusaink elhivatottságának köszönhetően év közben kirándulásokat, mozi-, színházlátogatásokat, zenés előadásokat szervezünk.

2007 szeptemberében elkészítettük „**Óvodai Integrációs Program**”unkat, melynek segítségével biztosítjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai integrációját.

A 2009/2010. nevelési évtől intézményünk a TÁMOP 3.1.4. pályázat keretén belül két csoportban vállalta a „**Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag**” alkalmazását, amely segítette az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának megújítását és a gyermekeket cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelni és tevékenységeken keresztül fejleszteni.

Nevelőmunkánk során kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek környezetükhöz fűződő pozitív viszonyának kialakítására. Célunk a természet szeretetére nevelés, az emberi felelősség megéreztetése a természeti és társadalmi környezetünk megóvása szempontjából. Környezettudatos szemlélet és magatartás közvetítésével kívánjuk a gyermekeket a természet tiszteletére, óvására nevelni. 2006-ban, 2009-ben és 2013-ban is elnyertük a „**Zöld óvoda**” címet. 2019 óta napkollektorok segítik óvodánk hatékony energiatakarékos működését, a fenntartható környezet alakítását.

A környezet megismerésével, védelmével párhuzamosan **népi, nemzeti kultúránk értékeit, hagyományait** is közvetítjük a ránk bízott gyermekek felé, átadva mindazt a tudást, tapasztalatot melyet ősünk ránk hagytak. Pedagógiai munkánk során jeles napok megünneplésével, hagyományőrző játékokkal, a mindennapi élet tevékenységei által merítünk a múlt értékeiből. A gyermekek koruknak megfelelő szinten, észrevétlenül ismerik meg a naptári év jeles napjait, a hétköznapok szokásörző tevékenységeit az évről-évre visszatérő jelképekkel, élményszerű, örömteli cselekvésekkel együtt. Ezek az élmények hagyományaink tiszteletére, a közösségi érzés erősítésére, egymás megbecsülésére, szeretetére, elfogadására nevelnek. Szeretnénk, hogy az intézményünkből kikerült gyermekek nyitott, kíváncsi, a népi kultúra iránt érdeklődő, kellő önfegyellemmel és akarattal rendelkező, jószívű, vidám, segítőkész gyermekekké váljanak.

2018. szeptemberétől intézményünk részt vesz az „**Ovi Zsaru program**”ban, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve mesékre, történetekre, szerepjátásra épül.

A foglalkozásokat a programban résztvevő csoport pedagógusa tartja meg a rendőrség által biztosított oktatási egységcsomag segítségével, kesztyűbábok megszemélyesítésével (Rendőrröbi, Rosszcsont Ricsi). Ebben szerepet vállal az egyenruhás rendőr, az óvónő, gyermek, szülő.

A program célja:

- Az óvodás korú – elsősorban nagycsoportos – gyermekek biztonságérzetnek segítése, erősítése.
- Pozitív viselkedésminták közvetítése.
- Az áldozattá válás megelőzése.
- Az ovizsaru program beépülése a mindennapokba.

Feladat:

- Az egyéni ismeretek feltérképezése az áldozattá válással kapcsolatosan, az életkori sajátosságnak megfelelő és szintű információk átadása a témában.
- A mese eszközeivel új gyermeki nézőpontok megismertetése.
- A témakörök feldolgozása során az áldozattá válással összefüggésbe hozható fogalmak tisztázása, az ok-okozati összefüggések feltárása, melyek a későbbi viselkedésüket befolyásolhatják.

A program témakörei:

- Ismerkedés szabályai (ki az idegen számunkra, mit mondhatok el idegen embernek magamról és családomról).
- Szabályok, utasítások betartásának fontossága (kinek az utasításait tartjuk be, kinek fogadjunk szót s miért).
- Idegen személlyel történő találkozás, kapcsolat, ajándék elfogadás szabályai (utcán, játszótéren, idegen lakásban).
- Egyedüli otthon tartózkodás szabályai (telefonálás, idegen beengedése a lakásba).
- Veszélyes eszközök, nem játékszer (háztartási eszközök, szűrő-vágó eszközök használata, testi épség megóvása)!
- Közlekedés szabályai (gyalog, kerékpárral, utasként gépkocsiban).

Hatékonyan alkalmazzuk a „**Projekt módszer**”, mely az óvodai élet tevékenységformáiban megjelenik.

„Jó gyakorlat”aink:

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Óvoda” és „Örökös Boldog Óvoda” cím elnyerésére.

„A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás korosztály számára.” A Boldogságórák csökkentik a gyermekek szorongását, erősítik önbizalmukat. A pályázat egyik feltétele, hogy az óvoda legalább egy tanulócsoporthat bevonásával igazoltan tartson legalább egy boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja. A sikeres pályázat másik feltétele a Boldog Óvoda program megjelenítése az óvoda pedagógiai programjában. A 2020/2021. nevelési évben székhely intézményünk két csoportjában bevezetésre került a Jobb Veled a Világ Alapítvány által elindított Boldogságóra program. Sikeres pályázatot követően egy nevelési évre „**Boldog Óvoda**” lettünk.

A program célja: Szisztematikus gyakorlatok alkalmazásával készségi szintűvé tenni a pozitív orientációt. Minél korábbi életkorban kezdődik el a pozitív orientáció, annál szilárdabb életszemlélet alakulhat ki a gyermekekben. Lelki egészségünk alapja a boldogság, a boldogságra való képesség, a teljes jóllét állapotára való törekvés. Ehhez pozitív érzelmekre van szükség. A program ezeknek a képességeknek a kibontakoztatásában segít. A pozitív érzelmi állapotok elérését, fenntartását és fokozását lehetővé tevő technikák és módszerek tanításával, az intellektuális és szociális fejlődés előmozdítását és a mentális egészség fejlesztését segíti a program.

Feladat:

- A 3-6 éves gyermekekben a boldogságra való képesség erősítése, kibontakoztatása.
- Pozitív énkép kialakítása, a feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaik tiszteletének erősítése.
- Boldogságórák alkalmával mintát-példát adunk a gyermekek számára, hogy bátrabban tudják problémáikat kezelni, egyes helyzetekben hatékonyabban tudjanak dönteni, testi-lelki egészségük megóvása mellett.

A program témakörei:

- Boldogságfokozó hála
- Optimizmus gyakorlása
- Kapcsolatok ápolása
- Boldogító jócselekedetek
- Célok kitűzése és elérése
- Megküzdési stratégiák
- Apró örömei élvezete
- Megbocsátás

- Testmozgás
- Fenntartható boldogság

Havonta 1 alkalommal tartunk boldogságórát.

A boldogságórák felépítése:

- a téma bevezetése
- foglalkozást kezdő relaxáció
- személyiségfejlesztő gyerekdalok éneklése
- a téma feldolgozása
- a foglalkozás lezárása
- a téma továbbadása

Környezetvédelem

„Vendég vagy a világban, és ez a világ szép vendégfogadó. Van napsugara, vize, pillangója, madara. Van virágja, rengeteg sok. Tanulj meg örvideni nekik. Igyekezz többet törödni azzal, ami még a világ szépségeiből csodálatosképpen megmaradt, az emberiség minden pusztításai mellett is.”

Intézményünk pedagógiai szellemiségében hangsúlyosan jelen van a környezettudatosságra, a fenntarthatóságra nevelés. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások a mindennapok pedagógiai megoldásaiban prioritást élveznek. A célok, feladatok megfogalmazásában természet és környezetvédelmi szempontból kiemelt szerepet kapnak a helyi adottságok, sajátosságok, hagyományok és értékek, a fenntarthatóságot elősegítő megoldások keresése, az eddigi tevékenységek tudatosabb, más szempontok szerinti csoportosítása. A gyermekek nevelése egyéni fejlettségükhöz igazodó, differenciált bánásmód elve alapján működő tanulási folyamat megalapozásával, a felfedezéssel tanulás, a problémamegoldás, az élményközpontú tanulási helyzetek megteremtésével valósul meg.

Cél: A fenntarthatóság, a környezettudatos magatartás formálása, alapozása, alakítása, a természeti és épített környezet megóvása, értékeinek felfedezése és megbecsülése iránti igény, illetve magatartás kialakítása, fejlesztése és fenntartása a gyermekben élmények, életkorának megfelelő ismeretek átadásával. Szemléletváltás /élet-, gondolkodás-, és viselkedési mód/ elősegítése, az óvoda és a család hatékony együttműködése a környezetvédelemben.

Feladat:

- A szülők, gyermekek figyelmét felhívni a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára és az újrahasznosításra.
- Tudatosan odafigyelni az ésszerűbb, praktikusabb, takarékosabb energiafelhasználásra, a vízzel való takarékosagra.
- A társadalmi, természeti környezetünk hatékonyabb megismerése, annak védelmére, terhelésének csökkentésére való nevelés.
- Aktív cselekedtetés során a környezethez fűződő pozitív viszony kialakítása, az értékek felismertetése.
- Szokások, szabályrendszerek megalapozása a természet védelmének érdekében.
- Az óvoda felnőtt közösségének életmódjával, értékrendjével pozitív példa adása a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra és az egészséges életmód szokásainak megalapozására.
- Óvodánk pedagógiai gyakorlatában a természet és környezetvédelmi feladatok a helyi adottságoknak megfelelő alakítása (fák, növények ápolása, védelme, madárvédelem, hulladékkezelés és felhasználás, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, lakóhely-lakókörnyezet megismerése a természeti és épített környezet védelme stb.).
- A településen és az óvodában élő hagyományok ápolása a családok bevonásával pl.: rendezvények szervezése az egészséges életmód, környezettudatos magatartás jegyében.
- Zöld jeles napok, természeti ünnepek kiválasztásakor a környezeti adottságok, helyi sajátosságok dominanciájának előtérbe helyezése a közvetlen tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása érdekében (pl. Víz Világnapja – János tó, Tisza part, Madarak és Fák Napja - erdei kirándulás, Állatok Világnapja - Vadaspark stb.).
- Növények, állatok védelmének és gondozásuk fontosságának tudatosítása.
- Közvetlen élmény-és tapasztalatszerzés a természeti és tárgyi környezetről, a vizsgálódás és a megfigyelés élményének átélése, és az ehhez szükséges eszközök biztosítása.
- Szabadban történő rendszeres mozgás lehetőségének biztosítása, környezetbarát anyagból készült udvari játékokkal, megfelelő tér kialakításával.

A tevékenység tartalma:

- Természeti és tárgyi környezet megismerése, értékeinek megóvása.
- Szelektív hulladékgyűjtés az óvoda egész területén (papír, műanyag, kupak stb.).
- Kampány jellegű hulladékgyűjtés (papír) a családok bevonásával.
- Egészséges életmód szokásainak megalapozása: hetente rendszeres zöldség és gyümölcs fogyasztás a szülők közreműködésével.
- Zöldség, gyümölcs feldolgozás: lekvár, gyümölcssaláta készítés, savanyítás.
- Közreműködés az óvoda udvarának évszakonkénti rendben tartásában - levelek, faágak összegyűjtése, gereblyezés, söprés.
- Növények ültetése, védelme, gondozása megfelelő eszközök, szerszámok alkalmazása az óvoda udvarán.
- Szobanövények ültetése, gondozása, palántanevelés a csoportszobában.
- Gyomok, komposztálható hulladék elhelyezése a komposztálóban.
- Madarak megfigyelése, téli etetése, gondozása –itatók elhelyezése.
- Állatok megfigyelése, gondozása (lehetőség szerint), megóvása.
- Tapasztalatszerző séták, kirándulások vízparton, erdőben, ismerkedés azok domborzati viszonyaival, növény és állatvilágával, épített értékeivel, esetlenül a családok bevonásával is.
- Állatok, növények megfigyelése szenzitív játékon, cselekvéses tanulás módszerének alkalmazásán keresztül, a szükséges eszközök alkalmazásával.
- Zöld jeles napok, természeti ünnepek: Autómentes nap, Takarítási Világnap, Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Madarak és Fák Napja, „Mozdulj meg!”, Gyermeknap.
- A rendszeres mozgás - elsősorban szabadban történő megszerettetése, igényének kialakítása, kooperatív mozgásos játékok lehetőségének biztosítása.
- A vízzel és más energiákkal való takarékoság fontosságának megismertetése, felnőttek példamutatásán keresztül, szokások kialakítása (vízcsapok elzárásának szerepe, esővízgyűjtése és felhasználása öntözésre, rontott papírlapok felhasználási lehetőségei).
- A gyerekek aktívan vesznek részt közvetlen környezetük megismerésében és védelmében, az évszakoknak megfelelő munkákban /ősz-tavaszi nagytakarítás, madárvédelem.
- A rendszeres tevékenykedés, gondoskodás során a környezet rendjének, a természet védelmének megszerettetése /védjük az állatokat, növényeket, a közvetlen környezetüket/.

- Séták, kirándulások szervezésével a természet szeretetére, védelmére nevelünk.
- A természetsarokban található gyűjtemények, termékek, szakkönyvek, folyóiratok, állat- és növényhatározók segítségével ismereteiket bővíthetik, rendezhetik.
- A szülőkkel közösen szervezett programokon, fórumokon felhívjuk a szülők figyelmét a környezetvédelem fontosságára /bekapcsolódunk a környezet és természetvédelmi hónap programjaiba/.

Zöld napok

A zöld napok a mindennapi életből kiemelkednek, sokféle megismerési, felfedezési lehetőséget nyújtanak óvodásainknak. A zöld napok keretében végzett tevékenységek folyamatosan bővülnek, egymásból következnek és kiegészülnek. Gyermekünk e folyamat során felismerik a környezetvédelem fontosságát, jelentőségét. Ugyanakkor fontos emberi tulajdonságokra is nevel: gondolkodásra, szelídségre, természettel szembeni alázatra.

Zöld napok és hozzá kapcsolódó programlehetőségek

Szeptember 20. Takarítási Világnap: „Tiszta udvar – Rendes Ovi” - szemétyűjtés az óvoda udvarán, kertjében és a közeli parkban. Komposztáló „beüzemelés”, levélgyűjtés. Takarítás az óvoda épületében – vegyszerek mellőzésével. „Csere-bere” – ruhabörze, a feleslegessé vált ruhák gyűjtése. Papírgyűjtés az óvodában.

Szeptember 22. Autómentes Világnap: „Ma mivel jöttél óvodába?” – kollektív képet készítünk az óvoda utcájáról. A nagycsoportosokkal kerékpár túra.

Október 4. Állatok Világnapja: látogatás olyan helyre, ahol állatok élnek (Vadaspark, gazdaság, családok stb.) Állatok megfigyelése természetes környezetükben, etetés, simogatás, gondoskodás.

Március 22. A Víz Világnapja: Séta a Kacsa tóhoz, a nagycsoportosokkal kirándulása a Tiszához, esetleg hajókirándulás. A víz szennyezettségének vizsgálata, vízi élőlények, növények. Víz tisztaság fontossága, takarékoság a vízzel.

Április 22. A Föld Világnapja: Óvodaudvar virágosítása. „Egy gyermek, egy palánta akció”. A földdel és lakóival kapcsolatos versek, dalok, verseny és dramatikus játékok. Táncház, kézműves foglalkozások.

Május 10. Madarak és fák napja: „A mi kiskertünk madarai!” tabló készítése, csoportonként a téma feldolgozása.

Június 05. Környezetvédelmi Világnap: interaktív előadás a szelektív hulladékgyűjtésről, „Semmiből valamit!” kiállítás szervezése az aulában újrahasznosítható alapanyagból készült alkotásokból csoportonként, környezettudatos magatartás alakítása.

Hagyományápolás

Valljuk, hogy egy közösség akkor lesz gazdagabb, sokszínűbb, ha tagjai megőrzik hagyományait. A hagyományápolásban rejlő kultúrtörténeti értékeink felfedezése és továbbadása, gyermekeink személyiségének érzelmekkel áthatott fejlesztését szolgálja. Célunk, hogy a gyerekek ismerjék meg a néphagyomány sokrétű, gazdag, színes világát, különösen a Nyírség, Rétköz és környéke népi kultúráját.

Meggyőződésünk, hogy a gyermeknek meg kell ismernie a szűkebb és tágabb környezetét éltető hagyományokat, mert ez a szülőföldhöz való kötődés alapja. A néphagyomány gazdag tárházából az életkornak megfelelő élményeket adó, cselekvésre készítő elemeket illesztjük a nevelés folyamatába. A néphagyomány szellemben nevelkedett gyermek, alkotó kölcsönhatásban él a természettel, megismeri a közös alkotás örömét, érzelmileg gazdagabb, értelmileg fogékonyabbá válik. Alapozódik benne a környezet és a szülőföld iránti szeretet, a környezettudatos életvitel. Feladatunknak érezzük, hogy gyermekeinket a hagyományok tiszteletére neveljük, a magyar nép kultúrájának ápolását és a népi hagyományörzést. Népviselési ruhát készítettünk a gyermekeknek. Gyermekeink óvodánk és településünk rendezvényein mutatják be az érdeklődőknek a népi gyermekjátékokat, játékos népi tánclépéseket.

Csoportszobánkban helyet kapnak a hagyományokat, népszokásokat őrző képek, tárgyi emlékek. A modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra és a mai gyermek is megtalálja benne a szépséget, örömet és a követendőt.

Az óvónők ismerik a népszokások eredetét, jelképeit. Ismerik a népi játékokat, népmeséket, népdalokat, mondókákat. Lakóhelyünk környékének hagyományaitól merítenek, gyűjtenek.

A néphagyományok tartalma az egyes tevékenységformákban

Verselés, mesélés: báb, dramatikus játék, népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, névcsúfolók, találós kérdések, népi szólások-mondások. Érezzenek rá a magyar nép humorára, ismerjék és használják adott helyzetekben a népi kifejezéseket, - szólásokat, - szófordulatokat.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: népi mondókák, énekes népi gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene, népi hangszerek. Megismertetjük a gyermekekkel a népi hangszereket (pl. köcsögduda, citera, furulya, cserépsípok stb.).

Mozgás: népi mozgásos küzdő és sportjátékok.

Külső világ tevékeny megismerése: népszokások, néphagyományok, népi megfigyelések, jóslások, közmondások, jeles napok, időjóslás stb. és a hozzájuk kapcsolható matematikai tapasztalatok szerzése.

Rajzolás, mintázás, kézimunka: népi díszítőművészet, kézművesség, díszítőmunka, agyagozás, hímzés, fonások, szövés, gyöngyfüzés. Népi gyermekjáték eszközök készítése növényből, virágból, termésből. Ismerkedés népi kismesterségekkel; fazekas, kosárfonó, fafaragó, kádár, szövő, mézeskalácsos stb.

Néptánc: ritmikus járás, mozgás népzeneire, tánc alapelemek ízlelgetése, gyakorlása, etűdök, népi gyermekjátékok tánccal történő összefűzése.

Jeles napjaink és a hozzá fűződő népszokások:

Szeptember 06. Kisasszony napja: fecskehajtó nap /útra kelnek a költöző madarak/.

Szeptember 29. Szent Mihály nap: pásztorünnep /állatok behajtása téli szálláshelyükre/ vásárok, búcsúk tartása / vásáros játékok, barkácsolás őszi terményekből/.

Október 14. Teréz nap: szüret kezdőnapja, szüreti multságok, felvonulások, szüretelés, mustkészítés.

November 01.-02. Mindenszentek, Halottak napja: a halottakra való emlékezés napja, gyertyagyújtás, koszorúkészítés.

November 11. Márton napja: a termény betakarítás záróünnep, lakomák rendezése, tömött liba levágása, időjóslások.

November 25. Katalin napja: Katalin ágrügyeztetés, időjóslások, téli munkák ideje, /szövés, fonás/ népi játékok készítése.

November 30. András napja: a disznóölések kezdete, disznóölésekhez kapcsolódó köszöntők, adománygyűjtő kántálások, férjjósló szokások.

December 04. Borbála napja: Borbála-ágrügyeztetés.

December 06. Miklós napja: mikulás napi szokások, ajándékozás, időjóslások, téli örömök.

December 13. Luca napja: Luca szék készítése Luca búza ültetése, Luca kalendárium készítése, Luca napi alakoskodások, kotyolás.

Adventi készülődés, /karácsony előtti négy hét/, Adventi koszorúkészítés, Adventi gyertyagyújtás, Adventi-házikó készítés.

Karácsony december 24-25.: betlehemezés, mézeskalács készítés, karácsonyfadíszek készítése, karácsonyfa állítás, karácsonyi ajándékozás, karácsonyi kántálások, jókívánások.

Január 01. Újév napja: újévi jókívánások, köszöntők, rigmusok.

Január 06. Vízkereszt napja: karácsonyi ünnepekör zárása, karácsonyfa szétszedése, háromkirályok járás, időjósítások.

Február farsangi szokások: jelmezes álarcos alakoskodások, állat alakoskodások, táncmulatságok, farsangi köszöntők, viaskodó, versengő, ügyességi játékok, télűző vigasságok.

Március 12. Gergely napja: Gergely-járas, nagycsoportban iskolalátogatás ideje.

Március 18-19-21. Sándor, József, Benedek: tavasz kezdete, tavaszköszöntők, időjósítások.

Húsvéti ünnepekör: kiszehajtás, Villőzés barkaág gyűjtés, tojásfestés, locsolkodás.

Május 01. májusfa állítás, majális, kirándulások, táncos mulatságok a szabadban.

Pünkösd: húsvétot követő ötvenedik napon kezdődik, pünkösd király, ill. királyné választás.

GYERMEKKÉP

Óvodai nevelésünk központjában a gyermek áll, aki mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Fejlődését meghatározó tényezők: genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások.

Valljuk, hogy a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Elfogadjuk az általános életkori jellemzőktől eltérő fejlődésbeli különbségeket, amelyet alapnak tekintünk a gyermeki fejlődés támogatásában.

Minden gyerek egy adott személyiség, egy individuum, aki eltérő adottságokkal jött a világra, eltérő környezetben nevelkedik, eltérő az érdeklődése, eltérő fejlettségi szinttel rendelkezik, eltérő a fejlődési üteme. Ennek következtében életkoronként és egyénenként eltérőek, illetve eltérőek lehetnek a testi és lelki szükségletei.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, hogy a meglévő hátrányaik csökkenjenek.

Elfogadjuk és valljuk, hogy minden gyerek hordoz magában valamilyen értéket. Olyan értékeket, melyek az egyéni fejlődését segítik elő, olyan értékeket, melyek a szűkebb és tágabb környezetének fejlődéséhez járul hozzá.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás, az esélyteremtés, az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozását, fejlődésük támogatását fontos feladatunknak tekintjük.

A gyermeki személyiség kibontakoztatására, az eredményes óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére törekszünk, elősegítve a társadalmi egyenlőség megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását, a hátrányok csökkentését, a szabad játék kitüntetett szerepét.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik:

- Nyugodtak, derűsek, kiegyensúlyozottak, társaikkal szemben türelmesek, megértőek, segítőkészek.
- Tudnak nevetni, felfedezni, rácsodálkozni.
- Nyitottá, érdeklődővé válnak az új ismeretek iránt, fejlődnek készségeik, képességeik.
- Tudnak kooperálni, aktívan kapcsolódnak be a közösség életébe, megalapozódik és fejlődik szokás és normarendszerük.
- Tudnak rácsodálkozni az őket körülvevő mikro-, és makro környezet szépségeire, óvják és védik környezetüket, megalapozódik környezettudatos magatartásuk, formálódik viselkedéskultúrájuk.
- Megismerik szülőföldjük hagyományait, szokásait, kötődnek szülőföldjükhöz. Őrzik és ápolják szűkebb és tágabb környezetük népi kultúrájának értékeit.
- Jól kommunikálnak, érzelmeiket képesek verbális és nonverbális módon kifejezni.
- Megtanulják elfogadni a különbözőséget, és természetes módon, koruknak megfelelően tudnak együtt élni azzal.
- Óvodáskor végére elérik a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételeit.

ÓVODAKÉP

„Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.”

ÓVODAKÉPÜNK

Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit a személyi, tárgyi és szakmai feltételek biztosításával.

A beíratott gyermekek számára megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört a befogadás változatos módszereivel.

Az óvoda funkciói: az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók közvetetten segítik a következő életszakasz átlépéséhez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a gyerekek fejlődésének nyomon követésével.

Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, az óvodapedagógusok nevelő munkájukkal, személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos, hagyomány ápoló magatartásának, értékorientált viselkedésmódjának kialakulását.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a nemzetiségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az inger gazdag környezet biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztését.

ÓVODÁNK CÉLJA

A 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú felkészítése, mely magába foglalja a teljes gyermeki személyiség fejlesztésének és az életre való felkészítésnek lehetőségét a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Az óvodás korú gyermek érdeklődését, világra nyitottságát megőrizve olyan érzelmi gazdagságot, gyakorlati tudást és értelmi fejlődést adó óvodai nevelés megvalósítása, amely komplex élmény és tevékenységrendszerre épül, segítve a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

A spontán és tervszerűen szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, a szabad önkifejezési formák megnyilvánulásának elősegítése, ezáltal is segítve a későbbi életszakaszra való felkészülést.

A gyermek teljes személyiségének fejlesztése és autonómiájának kibontakoztatása. Az életkori, sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, valamint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek figyelembevételével.

A másságból fakadó különbségek elfogadtatása, a migráns gyermekek önazonosság megőrzésének, ápolásának erősítése. A gyermeki jogok tiszteletben tartása.

A családok együttműködésével a magyar népi kultúra maradandó értékeinek átadása, a természet szeretetének megalapozása a gyermekekben. Olyan érzelmi töltést és biztonságot adva a gyermeknek, amely személyiségük fejlődését pozitívan befolyásolja

ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

A gyermeki személyiség fejlődését testi-lelki és szociális szükségleteinek kielégítését a konstruktív magatartás- és tevékenységformák kialakítását sokrétű, konstruktív tevékenységrendszerrel biztosítjuk. Ennek következtében nevelésünkben két fontosabb alapelv érvényesül:

Személyiségközpontúság (a képességek differenciált fejlődésének elősegítése).

A nevelés során a gyermek közösségbe, társadalomba való beilleszkedés folyamatának elősegítése, melynek során a gyermek tanulja meg megismerni önmagát, társakhoz való viszonyát és sajátítsa el az együttélés szabályait: az együttműködést, az alkalmazkodást, a másokra figyelmet, az alapvető udvariassági szokásokat. Alakuljanak ki a társas viszonyok gyermek-gyermek között, gyermek-felnőtt között.

A nevelés során az egyéni különbségek megismerése, feltárása, az eltérések ismeretében a személyiség differenciált fejlesztése.

A személyiségfejlesztésnél fontos: a gyermekismeret, a másság elfogadása, tiszteletben tartása, tolerálása, a gyermek szükségleteinek önmagához viszonyított kielégítése, az egyéni képességek differenciált fejlesztése (felzárkóztatás - tehetséggondozás), az egyéni bánásmód elvének alkalmazása.

Tevékenységek központúság (a személyiség tevékenység közben történő fejlődésének segítése).

- a játék mással nem helyettesítő szerepének hangsúlyozása,
- a játék integráló szerepének biztosítása,
- az óvoda gyermek tevékenységvágyának kielégítése,
- a sokszínű tevékenység lehetőségének, feltételekkel biztosítása,
- az élményszerű tevékenység biztosítása,
- az életszerű helyzetekben történő tevékenység megszervezése,
- a multiszenzoros megismerés biztosítása,
- a tapasztalás útján, tevékenység közbeni tanulás hangsúlyozása,
- a tevékenységekhez a nyugodt, derűs légkör biztosítása, érzelmi biztonság megteremtése,

- a tevékenységek lehetőségeinek biztosítása a gyermekek egész napi szükségleteire, érdeklődésére tekintettel.

AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

„Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.”

1. Az egészséges életmód alakítása

Óvodai nevelésünk egyik alapvető tevékenysége. A gyermeknek olyan szükségleteit elégítjük ki, amelyek elősegítik növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához és megteremtik a nevelési hatások kedvező érvényesítésének feltételeit. Ezzel a gyermek testi nevelésén kívül hozzájárulunk az egész személyiség alakulásához. Az egészséges életmód szokásainak alakításakor figyelembe vesszük az egyéni fejlődés ütemét, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű, a különböző kultúrából érkező gyermekekre.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése áthatja az óvodai élet egészét. Az egészséges életmódra nevelés az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Cél: Az egészség védelmére, az egészség értéként való kezelésére nevelés, az egészség magatartási szokásainak alakításával.

A gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődésének elősegítése, az egészségvédő szokások elsajátíttatása révén: a testápolás, az étkezés, az öltözködés, az egyéni igényeknek megfelelő pihenés, illetve a mozgás segítségével a helyes életritmus alakításával.

Az egészséges és biztonságos környezet (óvoda épülete, udvara) megteremtésével megfelelő feltételek biztosítása az egészséges életmódra nevelés feladatainak megvalósításához.

A nevelési területhez kapcsolódó prevenciós, alkalmanként korrekciós feladatok ellátása az óvodai élet során.

Öntevékeny, változó feltételekhez való magatartás kialakítása az egészséges életmód egyes területeit illetően, különös figyelemmel a szabadidős tevékenységekre, illetve a szülőkkel, partnerekkel való együttműködési formákra.

Pozitív attitűdök alakítása az egészséget preferáló magatartási szokások iránt (a helyes egészségi ismeretek beépítésével, a dolgozók mintaadásával, az egészséget veszélyeztető magatartási formák elutasításával). A családok egészséges életmódjának segítése, szokásaiknak befolyásolása, az egészséges nemzedék felnevelése érdekében.

Feladat:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése, az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve, speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Gondozás:

A gondozással a gyermekek olyan szükségleteit elégítjük ki, amely elősegíti növekedésüket, fejlődésüket, egészségük megőrzését. Hozzájárul jó közérzetük, komfortérzetük, biztonságérzetük, higiénés szokásaik kialakításához.

A gondozás szorosan kötődik a játékhoz, a tanuláshoz, a munka jellegű feladatokhoz. A gondozási feladatok végzése az óvodában dolgozó valamennyi felnőtt feladata. Mintát adunk, tapintatosan tanítjuk és gyakoroltatjuk az élethez, az egészség megőrzéséhez szükséges szokásokat. Segítjük a gyermekeket abban, hogy a szükségleteik körüli teendőket egyre önállóbban végezzék el, de bármikor fordulhatnak hozzánk segítségért. A gondozás keretében végzett tevékenységek sok-sok gyakorlással válnak szokássá.

A folyamatos, rugalmas napirenddel biztosítjuk, hogy a gyermekek jó légkörben, egyéni szükségleteiknek megfelelően, saját ütemükben végezhesék a tisztálkodással, önkiszolgálással, öltözködéssel kapcsolatos teendőiket.

Táplálkozás:

A táplálkozás a növekedés és az egészséges fejlődés egyik legfontosabb feltétele. Óvodánk egészséges táplálkozásra vonatkozó legfőbb feladata, a gyermekek élettani szükségletének megfelelő étrend biztosítása. Az étrendről a faliújságon keresztül folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket.

A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaikban egyéni eltérések vannak. Ügyelnünk kell, hogy minden gyerek annyi ételt kapjon, amennyit jó étvággal el tud fogyasztani. Ösztönözzük, de nem kényszerítjük az étel elfogyasztását. Ügyelünk arra, hogy folyadék egész nap álljon a rendelkezésükre.

Lehetőség szerint kiegészítjük a szülők segítségével a gyermekek étrendjét zöldségekkel, gyümölcsökkel, magvakkal, mézzel, teákkal.

Fontosnak tartjuk, az étkezések gördülékeny szervezését, a tizórai folyamatosságát az egyéni szükségletekhez igazítva.

Figyelünk az esztétikus terítésre, a kulturált étkezési szokások, szabályok betartására.

Testápolás:

Magában foglalja a gyermekek testének, ruházatának gondozását, szükség szerinti tisztálkodásukat. Tisztasági igényük, rendszeretük kialakítása segíti a betegségek megelőzését, a gyermekek egészségének védelmét.

Arra törekszünk, hogy a testápolási teendők elsajátítása (mosakodás, kéztörlés, fogmosás, WC és zsebkendőhasználat, fésűlködés) a felnőttek és a gyermekek közötti viszony elmélyülését is szolgálják. Igyekszünk összehangolni a családi gondozási szokásokat az óvodában kialakult szokásrendszerrel.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodába lépés pillanatától kezdve teljes nyíltsággal, odafigyeléssel, tapintattal teremtjük meg minden gyermek testi – lelki jó közérzetét, tiszteletben tartjuk intimitását.

Feladatunk a személyi higiénia feltételrendszerének megteremtése, egészségügyi szokások, szabályok kialakítása, automatizálása, a gyermekek egészségének óvása, edzése, megőrzése.

Öltözködés:

Az öltözködés a test védelmét szolgálja az időjárás változásaival szemben, a gyermeki önállóságot, ízlésvilágot alapozza.

Az öltözködési szokások kialakításához fontosnak tartjuk, hogy megismertessük a gyermekeket és a szülőt:

- az időjárásnak megfelelő réteges öltözködéssel,
- az öltözés, vetkőzés helyes sorrendjével,
- ruhadarabjaik összehajtogatásával, jelüknél való elhelyezéssel.

Mozgás:

A napi tevékenységek szervezésénél biztosítjuk a megfelelő időtartamú szabad levegőn való tartózkodást. Az óvoda adottságait figyelembe véve – nagy udvar, fedett terasz – biztosított a minél hosszabb idejű levegőn tartózkodás. Kedvező időjárási viszonyok mellett indokolt a napi tevékenységek szabadban történő megszervezése. Évszaktól függetlenül mindenképpen megoldjuk a gyermekek szabadban való levegőztetését, az immunrendszer erősítése, a mozgásigény kielégítése, illetve a felfrissülés érdekében.

Pihenés:

A pihenés, a délutáni alvás az óvodás gyermek egyéni alvásigényének kielégítését, testi fejlődését szolgálja. A nyugodt pihenés feltételeit minden óvodai csoportban az óvodai dolgozók igyekeznek megteremteni az alábbiak szerint:

- Friss levegőjű csoportszoba.
- Tiszta, rendezett környezet.
- Kényelmes fekvőhely.
- Nyugtató-, elalvást segítő légkör.
- Altató mese, halk zene, elalvást segítő „kedvencek”.
- Dolgozók kulturált, halk munkavégzése, hangneme.
- Zavaró külső ingerek megszüntetése.

A napi pihenő időt az életkori sajátosságokhoz igazítjuk, figyelembe véve az egyéni igényeket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek ismerik és betartják az egészségügyi szokásokat, a hozzá tartozó eszközöket önállóan, rendeltetésszerűen használják, tisztán tartják, helyére teszik.
- A szokások gyakorlása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli jártasságaik, készségeik.
- Kialakult igényük van testi higiénájukra, ruhájuk rendezettségére és rendbetartására.
- Az öltözés, vetkőzés helyes sorrendjét és technikai fogásait ismerik és alkalmazzák.

- A kulturált étkezési szokásokat betartják. Szívesen fogyasztják az egészséges ételeket, gyümölcsöket, zöldségeket.
- Életkoruknak megfelelően teherbíróak, edzettek.
- Tisztában vannak a rájuk vonatkozó balesetvédelmi szabályokkal és azokat betartják.

Egészségfejlesztési program

Cél: A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A program tartalma:

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos testnevelés, mozgás
- Testi- és lelki egészség fejlesztése
- Környezettudatos magatartás kialakítása
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait. Szorosan kapcsolódik az egészséges életmód alakításához, illeszkedik az intézményben megvalósuló prevenciós feladatokhoz.

Az egészséges életmód alakítása során már meghatároztuk az óvodapedagógus feladatait, a megvalósításhoz szükséges feltételeket, tevékenységet és a fejlődés várható jellemzőit az óvodáskor végére. Ezek egyben a teljes körű egészségfejlesztés részét is képezik.

Egészséges táplálkozás

Óvodánk egészséges táplálkozásra vonatkozó legfőbb feladata a gyermekek élettani szükségleteinek megfelelő étrend biztosítása. Az étrend kidolgozását a táplálkozás-egészségügyi előírások alapján az étkeztetést biztosító önkormányzati konyha intézményünkkel közösen végzi el. A gyermekeknek napi háromszori étkezést biztosítunk (tízórai- ebéd- uzsonna), melyet az étkeztetéséért felelős konyhája szállít.

Az eddigi szokásoktól eltérően az egészséges táplálkozás érdekében a következő hagyományokat kívánjuk kialakítani: a születés- és névnapokat a torták és szörpök helyett gyümölcs és zöldség-tálakkal, salátákkal, rostos levekkel ünnepeljük.

A helyes étkezési szokások kialakítása érdekében együttműködünk a családokkal és a szakemberekkel. A szülők tájékoztatása céljából a heti étlapot kifüggesztjük, amivel segítjük az óvoda és az otthoni étkezés összehangolását.

A szokásalakítás szempontjából az egészséges életmód területén felsorolt szempontokat kiemelten kezeljük.

Az étrendtervezés szempontjai:

- a változatossági mutató feleljen meg a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014.(IV.30) EMMI rendeletnek,
- idényszerűség,
- napi háromszori étkezést biztosítson,
- elégítse ki a gyermekek folyadékigényét (ivóvíz, tea, ásványvíz),
- a gyermekek igénye (mit szeretnek),
- egyes gyermekeknél a speciális diétaigények kielégítése (diabétesz, ételallergia stb.).

Az egészséges táplálkozás jellemzői:

- rövidtávon: az óvodás gyermekkel a különböző összetételű és ízvilágú ételek megkóstoltatása, elfogadtatása.
- középtávon: a családdal együttműködve a helyes (egészséges) étrend kialakítása.
- hosszútávon: az egészséges táplálkozásra való igény kialakítása.

Testi- és lelki egészség fejlesztése

„A testi, lelki, mentális egészségfejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodását, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.” (Óvodavezetési ismeretek 2013. május, 12.o. – Petőné Vígh Katalin)

A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, dohányzás megelőzése, beszélgetések, programok, előadások szervezésével, dohányzás megelőzési program alkalmazása. A bántalmazás és erőszak megelőzése, elhanyagolás, ha a szülő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, amely súlyos ártalmat okoz a gyermeknek. Érzelmi elhanyagolás, az érzelmi biztonság, az állandóság a szeretetkapcsolat hiánya. Fizikai elhanyagolás alapvető fizikai szükségletek higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve pl. orvosi ellátás késleltetése,

orvosi utasítások be nem tartása. Gyermekbántalmazás esetén együttműködünk a gyermekvédelmi felelőssel, és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal.

A testi, lelki egészség fejlesztésének jellemzői:

- rövidtávon: mentális alkalmazkodás a közösséghez,
- középtávon: a személyiséget érő ingerek és kihívások konstruktív kezelése,
- hosszútávon: a deviáns viselkedésformák elkerülése.

Környezettudatos magatartás kialakítása

A világszinten egységesülő globalizált világ, a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával kapcsolatos takarékoskosságot beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába. Feladataink közé tartozik a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. A környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára kell nevelni.

A környezetünkhöz való tudatos pozitív hozzáállás megnyilvánulásai az óvodai életben:

- környezetünk állapotának megőrzése (a hulladék elhelyezése, szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, komposztálás, a hulladék lehetséges újrahasznosítása),
- az energiaforrások takarékos felhasználása (különös tekintettel a víz- és elektromos áram takarékos használatára),
- a természet közelség hangsúlyozása, a természetes környezet és anyaghasználat preferálása,
- az óvoda dolgozóinak és a családoknak a példamutató magatartása.

A környezettudatosságra nevelés jellemzői:

- rövidtávon: a helyes / helytelen hulladék elhelyezés megismertetése,
- középtávon: váljon beépült szokássá a takarékos energiafelhasználás, illetve az újra felhasználható anyagok kezelése,
- hosszútávon: környezettudatos szemlélet.

Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Nevelési gyakorlatunk sikerességének is alapfeltétele a biztonságos, egészséges és balesetmentes környezet megteremtése. A biztonsági intézkedéseket az óvoda használóival a házirendben és a szervezeti és működési szabályzatban (az óvoda működésének dokumentumaiban) ismertetjük.

A gyermek balesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatokat az SZMSZ-ben rögzítettük. Az óvoda berendezései, eszközei a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek alkalmazásba, állapotuk folytonosan ellenőrzésre kerül. Ez az udvari eszközök esetében szakértői vizsgálatral egészül ki. Fontos, hogy a gyermekek megtanulják, hogy odafigyeléssel, óvatossággal megelőzhetőek a balesetek. Az óvó-védő előírások, az óvoda házirendjébe vannak meghatározva, azok az előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodásuk során be kell tartaniuk. Az óvó-védő előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük, az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

A balesetek elkerülésének konkrét feladatai:

- A veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése.
- Az eszközök balesetmentes használata.
- Biztonságos közlekedésre nevelés.

A baleset megelőzés jellemzői:

- rövidtávon: az eszközök megfelelő használata, a veszélyes helyzetek felismerése.
- középtávon: kialakuló veszélyhelyzetek elhárítása, az idevonatkozó szabályok betartása.
- hosszútávon: a veszély-és baleseti kockázatok felmérése és tudatos elkerülése.

Mindennapos mozgás, testmozgás, változatos mozgáslehetőségek biztosítása napi szinten, középpontban a sok mozgással járó játék, játékos mozgástevékenység, emellett korcsoportra szabottan testnevelés foglalkozást is tartunk heti szinten. A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok, játékeszközök. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, nagy figyelmet fordítunk a prevenciós fejlesztő tornagyakorlatok alkalmazására.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A nevelés elsősorban nem szavakon, tanításon múlik. A döntő az „atmoszféra”, a pszichés klíma, az érzelmi biztonság, az otthonos, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör, ez pedig a nevelő személyiségétől és a gyermekekhez való viszonyától függ. Ebből következik a kontroll, az önkontroll, az önnevelés fontossága, a nevelők egymást segítő, őszinte együttműködése.

Érzelmi nevelésünk alapja a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör, melyben teret engedünk önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek egy következetes szokás és norma rendszer megalapozásával.

A gyermekek nyitottságára építve, ahhoz segítjük a gyermekeket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja. Célunk, hogy tudjanak rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvónők és az óvoda alkalmazottai példaként, utánzásra méltó mintaként állnak a gyermekek erkölcsi tapasztalatszerzésében és a tudatos mintakövetésben. A gyermek számára modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése. Ez hozzájárul reális énképének, pozitív értékrendjének, helyes viselkedésének kialakulásához. Utánzással erkölcsi szokásokat, elemi magatartási szabályokat sajátít el a gyermek, amelyek idővel belsővé válnak. Fontos, hogy a gyermekek cselekedeteit helyesen és következetesen ítéljük meg a pozitív erkölcsi magatartás megerősítésével, kiemelésével.

A kiemelt figyelmet igénylő és a nehezebben szocializálódó (visszahúzódó, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, a kiemelkedő képességű) gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, ezért szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus), segítségét kérjük. A gyermek tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján történik.

A szocializáció folyamatában megy végbe a gyermek szocializációs-individualizációs fejlődése.

A két oldal egymással szoros kölcsönhatásban van.

Arra törekszünk, hogy a szocializációs folyamatban a gyermekek próbálják elsajátítani a viselkedés és magatartás normáit, értékeit, e folyamatban alapozódnak meg a társas közösségi élet szokásai. Közös élményeken alapuló, változatos tevékenységekkel elősegítjük az erkölcsi tulajdonságok fejlesztését, olyan attitűdök kibontakozását, mint az együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önfegyelem, kitartás, szabálytudat és kompromisszumra törekvés. A közösségi nevelés részét képezi a településünkön megrendezésre kerülő kulturális rendezvényekbe való bekapcsolódás, a nemzeti és népi ünnepeinkről való megemlékezés. Arra próbáljuk nevelni a gyermekeket, hogy fogadják el egymást, tiszteljék a környezetükben lévő felnőtteket.

Nélkülözhetetlen a jól kialakított szokásrendszer, amelyben a gyermekek változatosan tevékenykedhetnek. Legyen nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a csoport légköre, ahol gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát, és ami a szülőkből is megnyugvást vált ki.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában:

- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása,
- a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével,
- a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása,
- a viselkedéskultúra megalapozása,
- a mikrocsoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben,
- a társas, szabályjátékok rendszeres biztosítása a gyermekek közreműködésével,
- a gyermekélet tájjellegű hagyományainak ápolása a családok, idősebb generációk bevonásával,
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek szervezése az óvodában (csoporttársak, és az óvodapedagógus).

Az individualizációs folyamatban segítjük kibontakoztatni az egyén személyiségét, képességeit, tulajdonságait, magatartását. Eközben bontakozik ki az én tudat, az énkép, amely hozzásegíti a gyermeket önmaga képességeinek felismeréséhez. Az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget és ösztönöz az együttműködésre, támogatja a gyermekek szocializációját.

Az individualizálás elvei:

- a gyermekek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve,
- az erősségek és az esetleges hátrányok számbavétele alapján az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése (képességek, részképességek elemzése),
- a személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben (óvodapedagógus - gyermek között),
- a gyermekek eltérő egyéni testi-lelki szükségleteinek figyelembevétele,
- az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása (a csoportszoba berendezésével),
- a személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Érzelmeket szavakban, tettekben nyilvánosságra hozzák.
- Igényükké válik a helyes viselkedés, cselekvés szabályainak betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak.
- Konfliktus helyzetben megegyeznek társaikkal, önállóan próbálják megoldani a felmerülő problémákat.
- Büszkék óvodájukra, teljesítményeikre, a közösen végzett munka eredményeire.
- Érdeklődnek egymás iránt, figyelemmel kísérik, ha valamelyik társuk sokat hiányzik.
- A vendégeket szívesen fogadják.
- Igénylik a tevékenységekben az együttműködést, figyelmesen meghallgatják egymást és a felnőttet.
- Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Önmagukat - életkoruknak megfelelően – reálisan a csoportnormáknak megfelelően értékelik.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósítandó feladat. Áthatja az óvodai nevelésünk teljes egészét.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs beszédkedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a kérdései megválaszolására mindig nagy figyelmet fordítunk nevelésünkben. Az óvodapedagógus helyes mintaadással /mutat példát, jár elől/ és szabályközvetítéssel /javítgatás elkerülésével/ nevel.

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet.

A fejlesztési feladatoknak a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni.

Az óvodapedagógus lehetőséget biztosít arra, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de a hétfői napokon erre külön is tekintettel vagyunk, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek. A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a gyermeknek a beszédre. Különösen fontosnak tartjuk, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyelünk arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Dicsérjük és biztatjuk a bátortalanabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan figyelemmel kísérjük, beszédhiba, beszéd gátlásosság esetén szakember segítségét kérjük.

Az óvodapedagógus feladata:

- A nevelőtevékenység egészében helyes mintaadással példát nyújt, anyanyelvünk szabályai szerinti tagolással, természetes gesztusokkal és mimikával, valamint lényegkiemeléssel beszél.
- Beszéde, kommunikációja példaértékűen feleljen meg az óvodás korosztály fejlettségéhez, tudatosan ösztönzi a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.
- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltése, fenntartása, ösztönzése.
- Arra neveli a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Mindenkor meghallgatja a gyermekeket.
- Lehetőséget teremt minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására.
- Képesé teszi a gyermekeket arra, hogy tudjon másokat is meghallgatni.
- Folyamatosan bővíti a gyermekek szókincsét.
- Segíti a gyermek beszédhallását, beszédmegértését, beszédtechnikáját.
- A napi tevékenységek megszervezésekor szóbeli megnyilvánulásra ösztönző, oldott légkört teremt, keresi az egyéni és kisebb csoportos beszélgetések alkalmait.
- Őszinte örömmel és odafordulással fogadja a gyermekek szóbeli megnyilvánulásait, bátorítja a félénkebbeket.

- A megszólalásra kulcsszavak, félmondatok értelmezésével és mondásával segíti a gyermeket közlése kifejtésére.
- Bármilyen fejlődési zavar, akadályoztatás esetén szakember (orvos, logopédus, fejlesztőpedagógus) beavatkozását javasolja.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot.
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Aktívan használja kibővült szókincsét.
- Képről cselekvéseket, történeket leolvas.
- Szükségeit érthető formában megfogalmazza.
- Helyesen használja az igeidőket, ragokat.
- Beszédében előfordulnak az egyszerű és bővített mondatok is.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

A nevelőmunka középpontjában a gyerek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Egész személyiségével, magatartásával, kommunikációval, esztétikumával példaértékű modell szerepet tölt be a gyerekek nevelésében.

Intézményünkben csoportonként egy óvodapedagógus és egy dajka látja el a gyermekek nevelésével kapcsolatos feladatokat. Ez nehezíti a szakmai munkánkat, hisz valljuk, hogy a nevelőmunkánk eredményessége nagymértékben függ a pedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak végzettségétől, valamennyi munkatárs folyamatos együttműködésétől, összehangolt munkájától. A pedagógushiány kiküszöbölését nyugdíjas óvodapedagógusok megbízásával oldjuk meg.

Óvodapedagógusainkat a fejlődés, a szakmai megújulás igénye jellemzi, folyamatosan veszünk részt továbbképzéseken, szakmai napokon, ahol a pedagógiai programunk megvalósítását segítő ismereteket sajátítunk el.

Minden óvodapedagógus rendelkezik alapfokú számítógépes ismerettel, melyet mindennapi munkánk során (pl.: digitális anyagok a tervezéshez) alkalmazunk.

Az óvodapedagógusok munkájának segítő társai a dajkák és a pedagógiai asszisztens, akik az egészséges életmódra nevelésben, a szokások rögzítésében, a gyermekek testi szükségleteinek kielégítésében együtt működnek, és a pedagógusok irányításával a nevelő munka minden területén látnak el részfeladatokat. Magatartásukkal, beszédstílusukkal ők is hatással vannak a gyermekekre. Ezen felül ők biztosítják a gyermekcsoportok, a hozzájuk tartozó helyiségek, valamint a szociális helyiségek és irodák higiéniját. Dajkánik szakképzettek. Az óvoda egyéb munkaköreiben is megfelelő végzettséggel rendelkező, feladataikat hozzáértéssel ellátó munkatársak dolgoznak.

Személyi feltételek:

- intézményvezető: 1 fő
- intézményvezető-helyettes: 1 fő
- óvodapedagógus: 5 fő
- dajka: 5 fő
- pedagógiai asszisztens: 1 fő
- óvodatitkár: 1 fő

Tárgyi feltételek

Az óvodai környezet feltételei jelentősen befolyásolják az itt folyó nevelőmunka színvonalát, hatékonyságát. A nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezünk. Az óvoda épülete, udvara, kertje, berendezése, a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja. Megfelel testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Az óvoda kívül – belül harmóniát árasztó színekkel, anyagokkal veszi körül a gyermekeket. Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az intézmény munkatársainak, lehetőséget teremt a szülők fogadására. Pályázatok írásával és egyesületi támogatással javítjuk feltételeinket és eszköz ellátottságunkat.

Az óvodai élet, a gyermekek hétköznapijainak, ünnepi pillanatainak megörökítése céljából fényképezőgép áll rendelkezésre. A projektor, laptop, hangfal, mikrofon bővíti a lehetőségeinket: a szakmai és nyílt napok, szülői értekezletek, rendezvények, jeles napok színvonalas megvalósításához.

Intézményünk könyvtára a saját pedagógiai programunkhoz biztosít széleskörű és folyamatosan bővülő szakirodalmat.

Az óvoda udvara az egészséges életmódra nevelés egyik fontos eszköze. Az udvar különböző jellegű talaj felületei más - más célt szolgálnak (füves, homokos, térköves, gumiszőnyeges). A gyermekek mozgását, edzését, változatos tevékenységét az udvari játékeszközök szolgálják.

A mozgásfejlesztő játékok megfelelnek a gyermekek életkori igényeinek, lehetővé teszik játék és mozgásigényük kielégítését.

Az udvaron homokozók és hozzá tartozó játékeszközök, mozgásfejlesztő játékok, hinták, focikapuk, babaházak, rugósjátékok, gyermekkerékpárok, rollerek biztosítják a gyermekek mozgásfejlődéséhez nélkülözhetetlen tárgyi feltételeket.

Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai csoportok kialakítása és működése

Az óvodai élet megszervezése a törvényi előírásoknak és a partneri igényeknek megfelelően történik. A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. Az óvoda heti- és napirendje biztosítja az egészséges életritmust. A tevékenységek megszokott ismétlődése erősíti a gyermekek biztonságérzetét, időbeni tájékozódását. A szervezeti- és időkeretek rugalmasságával érjük el, hogy a sokoldalú fejlesztéshez szükséges differenciált tevékenységek párhuzamosan is végezhetőek legyenek.

A szervezeti keretek közül előnyben részesítjük az egyéni és a mikro csoportos foglalkoztatási formákat az életkor, és képességek szerinti differenciálás hatékonyabb lehetősége miatt.

A gyermekek sokoldalú fejlesztése történhet:

- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységekkel.
- a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével.

Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő tevékenységek az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével valósulnak meg.

Csoportszervezés

Intézményünkbe a köznevelési törvény értelmében azok a gyerekek nyernek felvételt, akik az adott év augusztus 31. napjáig betöltik a harmadik életévüket, illetve, ha a férőhelyek száma lehetővé teszi felvehetőek azok a gyermekek is, akik a felvételtől számított fél éven belül töltik be a harmadik életévüket. Óvodánkban jelen van az azonos életkor szerint szerveződő csoport és a vegyes életkorú csoport egyaránt.

Az azonos életkorú (homogén) csoport: a társas kapcsolatok kialakulásának, a gyermek reális önértékelésének, az értelmi képességek fejlesztésének ideális színtere.

A vegyes életkorú (heterogén) csoport: a közösségi nevelés, a családi nevelés szempontjából igen előnyös.

Lehetőség szerint törekszünk a csoportok arányos létszám elosztására.

Az óvodai csoportok kialakításának szempontjai:

- az adott évben felvételt nyert gyerekek nem és korismerete,
- a fenntartó által jóváhagyott létszámhatárok figyelembevétele,
- a gyermekek egyéni adottságaiban mutatható főbb eltérések ismerete,
- a HH és a HHH gyermekek arányának figyelembevétele,
- a szülők kérésének figyelembevétele,
- az óvodapedagógusok véleménye.

Hetirend és napirend alakítása

Napirend

Napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A gyermekek kiegyensúlyozott, egészséges fejlődése érdekében nyugodt, családi, feszültség- és sűrűségmentes, türelmes légkör megteremtésére törekszünk. A napirend rugalmassága lehetővé teszi az előre nem tervezett események beillesztését. A napirendben vannak olyan stabil elemek, amelyekhez minden óvodai csoportnak alkalmazkodni kell. Kialakításakor törekszünk a tevékenységek közötti harmonikus arány megteremtésére, az optimális terhelhetőség megvalósítására, az átmenet biztosítására. A legtöbb időt a gyermek legfőbb tevékenysége, a szabad játék kapja.

A folyamatosság minden gyermek esetében és minden tevékenységre vonatkozóan egész nap során érvényesül, mely lehetőséget és megfelelő időt biztosít a gyermek számára a megkezdett tevékenység befejezésére.

Intézményünkben az étkezések közül a tízórai folyamatosan, az ebéd egyszerre, az uzsonna részben folyamatosan valósul meg.

A délutáni pihenés hosszát a gyermek életkori sajátosságainak és egyéni szükségleteinek összehangolásával alakítjuk ki.

A szervezési-, és időkeretek változtathatóságával érjük el, hogy a differenciált tartalmú tevékenységek párhuzamosan is végezhetőek legyenek. A szervezeti keretek közül előnyben részesítjük az egyéni, a páros, mikro csoportos, kooperatív foglalkoztatási formát.

Tartósabb eredményeket érhetünk el az érdeklődés felkeltésében és fenntartásában, az életkor, a képességek szerinti differenciálásban.

Több idő jut a kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekekre, az egyéni bánásmód alkalmazása során jobban megfigyelhetők az individualizációs jegyek.

Valljuk, hogy az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magába foglaló időtartamban folyik, ezért az óvodai élet minden percét ugyanolyan fontosnak tekintjük.

Csoportjaink napirendjét a csoportvezető óvodapedagógusok alakítják ki, a szorgalmi idő (szeptember 01. - május 31.) és a nyári élet (június 01. - augusztus 31.) idejére. Napirendünket, a stabilitást megtartva, rugalmasan kezeljük.

Stabil pontok:

- játék időtartama
- udvari játék, levegőzés
- mozgás
- étkezés
- pihenő

A napirend alakításának szempontjai:

- igazodjon a gyermekcsoport életkorához, összetételéhez,
- az érzelmi biztonság megteremtése érdekében minden nap azonos/hasonló felépítésű legyen,
- legyen folyamatos és rugalmas,
- elegendő idő, megfelelő körülmények biztosítása az egyéni szükségletek kielégítésére, a gondozási teendők ellátására,
- elegendő idő biztosítása a gyermekeknek minden egyes tevékenységükhöz, hogy azt befejezhessék, elvégezhessek, illetve későbbi időpontban folytathassák,
- a szabad levegőn való tartózkodás során az évszak, időjárás és a környezeti hatások figyelembevétele,
- a körülményekhez képest a zavartalan pihenés feltételeinek megteremtése,
- az étkezések naponta azonos intervallumának, a szükséges emésztési idő megtartásának biztosítása,
- a napi tevékenységfajtákat a csoport sajátos nevelési programja befolyásolhatja,
- a nyári időszakban a módosult napirend érvényesüljön.

Hetirend

A hetirendben a napirendhez hasonlóan vannak visszatérő, állandó, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógus döntése alapján a rugalmasságra. A heti rendet a csoportban dolgozó óvodapedagógusok alakítják ki, élve a pedagógiai szabadsággal.

A heti témához kapcsolódó élményeket, tevékenységeket, tapasztalatszerzési és cselekedtetési lehetőségeket terveznek az óvodapedagógusok.

A hetirendben naponta biztosítani kell a rendszeres mozgásfejlesztést. Életkortól függően a keret és az időtartam változó. Szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában. Heti egy alkalommal van kötelező mozgás, mely csoportonként meghatározott napon a tornateremben, vagy a szabadban történik.

A felajánlott választható tevékenységet célszerű úgy alakítani, hogy naponta legyen lehetőség a vizuális tevékenységekre, verselésre, mesélésre, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők. A kis, középső csoportosoknak a felajánlott tevékenységek választhatók.

A vegyes összetételű csoportokban, a nagyok kötelezően választható, differenciált tevékenységei a kisebbek számára önként választható lehetőséget jelentenek. A tevékenységek közül az óvodapedagógus a gyermekek választásai és a résztvevők fejlettsége alapján, valamint a tevékenység jellegétől függően dönti el, hol van a közvetlen részvételére, mintájára és segítő közreműködésére szükség. A csoportvezető óvónők felelőssége, hogy a gyermekcsoporthoz mérten (összetétel, létszám) makro, vagy mikrocsoporthoz formában tevékenykedtetni a gyermekeket. Élményszerző napot heti egy alkalommal terveznek-szerveznek az óvónők, amely a csoportépítés, a szocializáció, a társas kapcsolatok erősítését szolgálja.

A szervezeti keretek a kis és a középső csoportosok számára felajánlott és választható, míg a nagycsoportosok számára kiegészül a kötelezően választható felajánlott tevékenységekkel.

A heti rend kialakításának elvei:

- Segítse az óvodapedagógus tervszerű munkáját.
- Biztosítsa az óvodai csoportok zökkenőmentes működését.
- Legyen alkalmas az időben és térben párhuzamosan végezhető tevékenységekre, a differenciált fejlesztésre.

Szokás-szabályrendszer

A jól kidolgozott szokás-szabályrendszer biztonságérzetet ad gyermeknek és felnőtteknek egyaránt. Erősíti az óvodapedagógus és dajka közötti összhangot, egyező nevelő hatás megteremtését eredményezi.

A szokás-szabályrendszer alapja: a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere.

A szokás-szabályrendszer követi a napirendet, igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek az egészséges életmód, a társas kapcsolatok, a játék, a tanulás területén szokásként, szabályként jelennek meg az óvodai életben.

Óvodánk hagyományai, jeles napjai, ünnepei

Az ünnepek, a hagyományok ápolása elősegíti az identitástudat, a szülőföldhöz való kötődés kialakulását. A hagyományok, a közös élmény erejével fokozzák gyermekeink közösséghez tartozását, közel hozzák a szűkebb és tágabb környezet eseményeit. Ünnepeinket úgy tervezzük, hogy emelkedjenek ki a mindennapi életünkből, de előzményei és emlékei illeszkedjenek gyermekeink természetes életmenetébe.

Nevelési folyamatunk alapritmusát az évszakok változása, az évszakokhoz kapcsolódó jeles napok, néphagyományok ápolása adja meg, melyet projektek tervezésével valósítunk meg.

Cél:

- Az ünnepre hangolódó közös, örömteli készülődés során a gyermekek érzelmi, szociális kompetenciáinak fejlesztése.
- A hagyományok, ünnepek érzelmi tartalmával a szülőföldhöz tartozás érzésének erősítése, a közös haza fogalmának megalapozása.
- A hagyományok, néphagyományok iránti érdeklődés felkeltése, fogékonyság megalapozása.
- A népi hagyományok ápolása mellett, az óvodába járó, más nemzetiséghez tartozó gyermekek hagyományainak megismertetése, közös ápolása.
- Maradandó élmények, emlékek nyújtása a közösségi tevékenységekkel, mely később beépül játékukba, egyéb tevékenységükbe.

Feladat:

- Irodalmi és zenei élmények nyújtásával anyanyelvi, érzelmi nevelés.
- Szűkebb és tágabb környezetünk értékeinek, szokásainak, hagyományainak őrzése, továbbadása, megszerettetése.
- A közös ünnepi, hangulati készülődéssel hiteles modellnyújtás (dekoráció, ünnepjelző tárgyak, ünnepi külsőségek, óvodapedagógus öltözéke). Az összetartozás érzésének erősítése.
- A jeles napokhoz kapcsolódó kifejezésekkel a gyermekek szókincsének bővítése.
- Az családok bevonása egyes ünnepek előkészületeibe, az együtt ünneplés mintájával, a család hagyományápoló szokásainak bővítése, óvoda-család kapcsolatának erősítése, egymás szokásainak megismerése.

Óvodai szintű ünnepek, jeles napok:

Nyitott ünnepek: Anyák napja, Évzáró, Gyermeknap, Családi nap.

Zárt ünnepek: Advent, Mikulás, Karácsony, Húsvét, Pünkösd.

Csoporton belüli ünnepek: születésnapok, névnapok megünneplése.

Népi hagyományok ápolása, a jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetése: Szüret, Mihály napi vásár, Márton nap, Farsang – Kiszebáb égetés, Majális.

Zöld ünnepeink: Autómentes nap, Takarítási világnap, Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Környezetvédelmi világnap.

Egészségvédelem, egészségmegőrzés: Dohányzás elleni nap, Egészség hét, Mozdulj meg!

Nemzeti ünnepeink és emléknapjaink: október 23. Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc ünnepe, március 15. Az 1848-49-es Forradalom és Szabadságharc ünnepe.

Évközi kirándulások, zenés előadások, színházlátogatások a munkaterv szerint.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézménye, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

Óvodánk széleskörű kapcsolatrendszerrel rendelkezik. A kapcsolatokban résztvevők köre és a kapcsolatok tartalma igen sokszínű, közös bennük az, hogy a gyermekek érdekében jöttek létre és a gyermekek érdekeit szolgálják.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Család

A gyermek nevelése elsősorban a család feladata, joga, és kötelessége. Jó esetben az óvoda folytatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot.

A családban végbement funkcionális változások következtében sajnos azonban egyre gyakoribb, hogy az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben felmerülő hiányok pótlása.

A gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében a szülő és az óvodapedagógus együttműködése elengedhetetlen. A szoros együttműködés a kölcsönös támogatás elengedhetetlen feltétele a jó nevelőmunkának.

Figyelembe kell vennünk a családok sajátosságait, fontos a nevelési szokásaik megismerése, ami a szoros együttműködés elengedhetetlen feltétele. Alapvető feltétel a kölcsönös tisztelet és bizalom.

Nyitott intézmény vagyunk, a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget biztosítunk arra, hogy bármikor betekintést nyerjenek a gyermekek óvodai életébe. Az óvoda vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direktebb módszereit is, mint előadások szervezése, vitaindító beszélgetések kezdeményezése, cikkek ajánlása, faliújságra való közzététele.

A sikeres nevelőmunka alapvető feltétele a kölcsönös felelősségen alapuló, jó együttműködés. Nevelésünk akkor lesz hatékony, ha szülőkkel, családokkal hasonló nevelési elveket vallunk. Tesszük ezt annak érdekében, hogy gyermekeink fejlődése ne akadjon meg. Ebben az együttműködési folyamatban az óvodapedagógus legyen kezdeményező, segítőkész, tartsa szem előtt a gyermek érdekét mindenek felett, ismerje meg a család nevelési elveit, szokásait. Szükséges mindez azért, hogy az óvoda és család együttműködése alkalmazkodjon a kor társadalmi igényéhez. A szülőnek számára többoldalú kapcsolattartást ajánl az óvoda.

Cél:

- Öszinteségre épülő partneri viszony, segítő kapcsolat kialakítása, fenntartása.
- A folyamatos kapcsolattartás megújuló formáinak keresése. A hagyományos kapcsolattartási formák felajánlása mellett az új szülői igényekhez igazodó lehetőségek keresésére való törekvés (internet használat beépülése a minden napokba).
- A szülők szociális háttéréhez igazodó online kapcsolattartás: egyrészt az információáramlás megkönnyítése céljából, másrészt példamutató, tájékoztató céllal (életkori sajátosságokhoz igazodó tartalmú oldalak megismertetése a szülőkkel).
- A gyermekén keresztül a szülők nevelési felfogásának pozitív irányú befolyásolása.
- A családi nevelést segítő, kompenzáló és korrigáló feladatok ellátása.

Feladat:

- Az óvoda nyitottságának biztosítása, reagálás a szülők pozitív visszajelzéseire, azokat felhasználjuk szakmai fejlesztésünk érdekében.
- Az óvodai dokumentumokban megfogalmazott normarendszer elfogadtatása.
- A családok sajátosságainak figyelembevétele, értékrendszerének megismerése.
- Hiteles, rendszeres tájékoztatás adása gyermekük fejlődéséről, pozitív személyiségvonásaik előtérbe helyezésével, a családi nevelés pozitívumainak elismerésével (fejlődési napló megismertetése, aláírás általi elfogadtatása, személyes konzultáció).
- A szülőkkel történő együttműködésünk során törekszünk a kölcsönösségre, a mindenki számára érthető kommunikáció megvalósítására.
- Szabadjáték prioritásának elfogadtatása.
- Titoktartás, személyiségi jogok tiszteletben tartása.
- A szülők elégedettségének mérése, szükség esetén a kapcsolattartási formák bővítése, változtatása.

Kapcsolattartás lehetséges formái:

- Családlátogatás (óvodába lépés előtt, rendkívüli esetben, szükség szerint)
- Faliújság
- Közös programok, ünnepek, rendezvények, nyílt napok, munka délelőttök
- Napi találkozások
- Szülői értekezlet
- Szülői munkaközösséggel történő találkozások

- Alkalmanként egyénre szabott tájékoztatás
- Fogadóóra
- Internetes kapcsolattartás

Intézményvezetéssel, óvodapedagógusokkal, munkatársakkal való kapcsolattartás

Cél:

- Pozitív, derűs, munkahelyi légkör megteremtése és fenntartása a hatékony, magas színvonalú munkavégzés érdekében.
- Adekvát online kapcsolattartás mindenkire történő kiterjesztése (minősítésekkel, az értékelési rendszerrel kapcsolatos információcsere, gyakorlati tapasztalatok átadása, továbbképzéseken, jó gyakorlatok, tapasztalatok megbeszélése, visszajelzés egymás munkájáról).
- Segítőképző, együttműködő, a közös célok érdekében együtt gondolkodó közösség fenntartása.

Feladat:

- Szakmai fejlődés biztosítása.
- Megfelelő információ áramlás.
- Egészséges szakmai viták kezdeményezése, megszerzett tudás átadása.
- Egymást segítő magatartás erősítése.
- Egymás tiszteletben tartása.
- Pontos, precíz munkavégzés.

Kapcsolattartás lehetséges formái:

- Mindennapos munkahelyi találkozások.
- Nevelőtestületi, alkalmazotti értekezletek.
- Szakmai munkaközösségi foglalkozások.
- Továbbképzések, önképzések.
- Egymás közötti hospitálások.
- Közös ünnepek, hagyományok, települési rendezvények, egyéb programok.

Fenntartó

A fenntartó és az óvoda közötti bizalom, a kölcsönös tiszteleten és megbecsülésen alapuló kapcsolat elengedhetetlen a munkánkhoz. Az Önkormányzat, fenntartói feladatait a köznevelési törvény, és végrehajtási rendelete, valamint kormányrendeletek szabályozzák. Az óvoda aktívan közreműködik fenntartójának éves közművelődési programjának megvalósulásában. Ennek megvalósulását a kölcsönös információáramlás biztosítja.

Cél:

- Az óvoda szakszerű, jogszerű, a lehetőségeknek és realitásoknak megfelelő gazdaságos működtetése
- Szakmai munkánk pozitív fenntartói értékelése.

Feladat:

- Gazdaságos, törvényes működés.
- Pontos adatközlés, határidők betartása.

Kapcsolattartás lehetséges formái:

- Állandó információ csere a Fenntartó és az Intézményvezető között.
- Beszámolók írásban, szóban, e-mailben.
- Költségvetési tárgyaláson, Képviselőtestületi ülésen való részvétel.
- Közös ünnepek, rendezvények.

Iskola

A gyermekek fejlettség szerinti beiskolázása fokozottabb felelősséget jelent az óvodapedagógus számára az iskolaérettség eldöntése szempontjából. Ezért fontos, hogy ismerje az adott iskola elvárásait, szokásait. Az együttműködés arra irányul, hogy az óvoda-iskola átmenetet megkönnyítse. A kölcsönös látogatások, bemutatók, ünnepek, rendezvények a szülők, a gyerekek, az óvónők és a tanítók közötti jó kapcsolatot eredményezi.

Cél:

- Az óvoda-iskola átmenet zavartalanabbá, zökkenőmentessé tétele.
- Az iskolakezdéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérése.

Feladat:

- Az iskola várás érzésének kialakítása a gyermekekben.
- Pozitív élmények alapján megismertetni a gyermekeket az iskolai élettel.

- A kölcsönös, lehetőség szerinti intézménylátogatások folytatása.
- Egymás új nevelési alapelveinek kölcsönös megismerése, véleménycsere.
- Gyermeki személyiség fejlődésének nyomon követése.

Az együttműködés formái:

- Nyílt napok az óvodában.
- Óralátogatás az iskolában.
- Iskolanyitogató látogatása.
- Iskolások előadásai óvodásainknak.
- Iskola bemutatkozása az óvodai szülői értekezleten.
- Kölcsönös tapasztaltcserék, tájékoztatások.
- Egymás ünnepein, rendezvényein való részvétel.

Bölcsőde

A bölcsőde, mint az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere, hasznos információkat ad a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről, előforduló egyedi sajátosságokról. Építünk a nevelés-gondozás területén elért jó eredményeikre. Igény esetén biztosítjuk a gyermekek fejlődésének nyomon követésének lehetőségét. Az egymás munkájába való kölcsönös betekintés segíti az intézményben folyó munkával kapcsolatos véleményalkotást.

Cél:

- Egymás tájékoztatása az intézményünkben folyó nevelő munkáról.
- A gyermekek óvodai beilleszkedésének elősegítése.

Feladat:

- Bölcsőde-óvoda átmenet zökkenőmentes elősegítése.
- Leendő óvodásaink megismerése.

Kapcsolattartás lehetséges formái:

- Személyes beszélgetések, email.
- Közös rendezvények

KÜLSŐ PARTNEREINKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

- Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Köznevelési Információs Rendszer
- Oktatási Hivatal

Szakszolgálati, gyermekvédelmi intézmények

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály Ibrány
- Ibrány Város és Térsége Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő Szolgálat
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Gávavencsellő

Pedagógiai Szolgáltató

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Ibrányi Tagintézménye
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottság Nyíregyháza
- Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és EGYMI
- Nyíregyházi Pedagógiai Oktatási Központ

Egészségügyi szervezetek

- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- NÉBIH
- Gyermekorvosi rendelőintézet
- Védőnői szolgálat

Civil szervezetek

- Kézfogás Nyugdíjas Egyesület
- Gávavencsellő Nagyközség Német Nemzetiségi Önkormányzat

Egyházi és közművelődési intézmények

- Református Egyházközség
- Görögkatolikus Egyházközség
- Római Katolikus Egyházközség
- Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház
- Gávavencsellői Művelődési Ház és Községi Könyvtár

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. Játék

„A gyermek játéka olyan sajátos, szabadon választott öntevékenység, mely külső céltől független, melyet örömszerzés kísér, és amelyben legsokoldalúbban és legoptimálisabban mutatkozik meg a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya.” /Kovács György/”

A szabad játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Óvodáskorban a nevelés eszközei közül a játék a gyermek legegységibb pszichikus szükséglete.

A játék tájékozódó, pszichikumot, kreativitást fejlesztő, erősítő, élményt adó tevékenység.

Cél:

- a gyermekek tanuljanak és fejlődjenek a játék során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények által,
- a játék legyen minél sokrétűbb tevékenység alapja,
- a gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére alapozva irányítsuk az értelmi képességek fejlődését,
- a játék formáinak és tartalmának gazdagításával fejlesszük sokoldalúan a gyermek személyiségét,
- alakuljon a gyermekek közötti kommunikáció és fejlődjön társas kapcsolatuk,
- a játékban élje ki, gyakorolja az életben előforduló szituációkat,
- kapjon megoldási módokat a bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre,
- nyugodjon meg, élje ki szorongásait, vagy élje újra kellemes élményeit.

A játéktevékenység célja:

- A 3-6-7 éves gyermekek fejlődésének, az életkoruknak megfelelően sokféle, a gyermek fejlődését elősegítő játéktevékenység biztosítása.
- A gyermek egyéni szükségleteinek kielégítésével a harmonikus fejlődés elősegítése. Ez legnagyobb mértékben a belülről fakadó tevékenységekkel, azaz sokféle játékkal oldható meg.
- A játék élményszerűségének biztosítása, a gyermek önállóságának és önkifejezésének lehetősége mellett.
- Széleskörű választási lehetőséggel a gyermekek önkifejezési formáinak gazdagítása.

A játékkal összefüggő feladatinkban az alábbi szempontok érvényesüljenek:

- A játék legyen örömforrás.
- Legyen a játék szabadon választott önkéntes tevékenység mely sajátosan céltudatos, amelynek van komolysága és jellemzője a játéktudat.
- Az óvodai játék legyen közösségi jellegű, belülről motivált, élmény, tapasztalatszerzés, eszközök által befolyásolt, utánzásra épülő, melynek velejárója a virtualitás és a többféle megoldási lehetőség.
- Nevelő hatása tudatosan alakított feltételek mellett érvényesüljön.
- Az óvodapedagógus szükség és igény szerint legyen résztvevője és kezdeményezője a játéknak.

Fontos elemnek tartjuk:

- a játék feltételeinek megteremtésében a gyerekek aktív bevonását – élmény, eszközkészítés, helykijelölés,
- a játékidő, a játék tiszteletét,
- a szabad játék hangsúlyos érvényesülését- zavartalanságát- az óvodapedagógus tudatos és reflektív szemléletű jelenlétét indirekt támogatással,
- a játék differenciált támogatását, a gyermek egyediségéhez igazodóan,
- a játékalkalmak sérthetlenségének biztosítását,
- hogy nevelői tevékenységünkben a játékos tevékenységek beiktatásával nem csorbíthatjuk a szabad játékválasztás kereteit, lehetőségeit,
- az egyes játékfajták arányainak biztosítását az életkori sajátosságok figyelembevétele mellett, hogy egyetlenegy játékfajta sem ölelheti fel az irányított tanulás jellegét.

A játékformák, játéktípusok	
tartalmi alapján:	<ul style="list-style-type: none">▪ funkciós – gyakorló▪ szimbolikus - szerepjáték▪ konstruáló – építő▪ szabályjáték
szociális jellege szerint:	<ul style="list-style-type: none">▪ a gyermekek egyedüli játéka▪ gyermek-gyermek közös játéka▪ gyermek-felnőtt közös játéka
a kezdeményező személye szerint:	<ul style="list-style-type: none">▪ egy gyermek▪ gyermekcsoport▪ gyermek-felnőtt közös kezdeményezése

<p>történetiségét tekintve:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ múltat idéző játékok ▪ a jelenből táplálkozó játékok ▪ jövőbe mutató játékok
<p>a játéknak a többi játékhoz, tevékenységhez való viszonya szerint:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ önálló, szabad játék ▪ komplex szabad játék (több játékforma együtt, ill. egymás után) ▪ kezdeményezett, pedagógiai játék tanulási céllal.

A játékfeltételek megteremtése

Játékra ösztönző légkör

Jót játszani csakis biztonságérzetet adó, derűs, szeretetteljes légkörben lehet, ahol a kisgyermek érzi: óvják, védik, elfogadják olyannak, amilyen; ahol mindig számíthat a felnőttek segítségére, támogatására és ahol önállóan, szabadon tevékenykedhet. Tudatosan megengedő, támogató, biztonságot adó óvodapedagógusi jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása. Érdeklődünk, komoly figyelmet tanúsítunk a gyermeki közlések iránt, készségesen válaszolunk a kérdésekre, gyermeki üzeneteket dekódolunk, metakommunikációs jelzéseket küldünk és játszótársként nyelvi kifejezésmintákat adunk.

Olyan szeretetteljes légkört teremtünk, ahol a gyermek egyéni vágyait, ötleteit a kötetlen játéklehetőségekben szabadon megvalósíthatja, játékuk sokoldalúbbá válhat. Módja van megválasztani a játékhoz szükséges társat, eszközt, helyet egyaránt. E sajátosan hatékony légkört, csak a személyiségközpontú óvodapedagógus tudja megteremteni, katalizátorként működtetni.

Törekszünk, hogy személyiségünkkel biztonságot árasszunk, hitelesen cselekedjünk, fontosnak érezzük a gyermekek feltétel nélküli szeretetét, gondoskodásunk feltétel nélküliségét, hogy kellő empátiával forduljunk a gyermekek felé és megfelelő toleranciával el tudjuk fogadni minden gyermek különbözőségét.

A játszóhelyek kialakítása

A különböző jellegű játékokhoz különféle játékokra csábító, állandó és ideiglenes, a gyerekek eltérő igényeit kielégítő játszóhelyeket alakítunk ki, például a családi

játékokhoz, fantáziajátékokhoz szobai és konyhai kellékekkel, utánzatos kiegészítőkkel. Ezek a helyek rugalmasan változtathatóak, átalakíthatóak, amelyhez szükséges, hogy a berendezési tárgyak könnyen mozgathatóak, átalakíthatóak, variálhatóak legyenek. A játszóhelyeket a gyerekekkel együtt alakítjuk ki, melyen menet közben változtathatunk. A lényeg, a lehetőségek minél jobb kihasználása. Kellő rugalmassággal elősegíthetjük a gyermekek mielőbbi játékszervezésének kibontakozását. Egy- egy kedves játéktémát a gyermekek akár több napon keresztül is játszhatnak.

Kialakítunk minden csoportban meghitt mesesarkot, barkácsoláshoz, ábrázoláshoz védett helyen ábrázoló sarkot, elérhető anyagokkal, eszközökkel.

Az óvoda udvara minden évszakban gazdagon kínálja a változatos tevékenységét. Formáljuk olyanná, hogy a gyermekek óvodai életük minél nagyobb részét a szabadban tölthessék. Az udvar adta lehetőségek mind jobb kihasználására kell törekednünk. Az udvari játék jelentse a tevékenységek körének bővülését, a gyermekek játékának gazdagítását, kibontakozásának lehetőségét, mely az óvodapedagógusra speciális körülmények között, de ugyanazon feladatokat rója, mint a csoportszobában.

Játékeszközök

A játékhoz játékeszközre van szükség. Bármilyen, ami a gyermek kezébe kerül, játékeszközzé válhat. A játékeszközök ösztönzik, motiválják, gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Segítik elgondolásaik megvalósítását, bármire felhasználhatók.

A játékeszközök megválasztásában tükröződnie kell az óvodapedagógusi igényességnek. Fontos, hogy igazodjon a gyermekek életkorához, az egyes gyermekek játékszükségletéhez, segítsék elő a sokoldalú fejlődést, fantáziálásra, gondolkodásra, problémamegoldásra serkentsenek.

Legyen minél több természetes anyag. A megfelelő, készen vett játékeszközök biztosítása mellett az óvoda által, a játékhoz adott többlet meghatározó elemei a közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök.

Ez a többlet megerősíti a gyermeki kreativitás, önkifejezés, alkotókedv, közös tervezés, együttműködés, interakciós kultúra kibontakozását, annak átélését, hogy nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet.

Az óvodapedagógus feladata

Az óvodapedagógus

- aki támogat, inspirál, ösztönöz, feltételeket teremt,
- aki szükség és igény szerint játszik, szükség és igény szerint segít,
- aki partnerségre törekszik.

Az óvodapedagógus feladatai a feltételteremtő, közreműködő játszópartneri szerepen belül

- játékkörnyezet alakítása (ingergazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő),
- játékfeltételek folyamatos biztosítása,
- játéklehetőségek felkínálása,
- játékban való közreműködés a gyermeki játékautonómia, önállóság és szabadság tiszteletben tartása mellett,
- sokszínű tapasztalatszerzésre szolgáló egyéb anyagok biztonságos elhelyezése,
- a játéktér mobilizálható kialakítása ahhoz, hogy a gyerekek játékigényüknek megfelelően szabadon átrendezhessék azt,
- mozgásos játéktér biztosítása a csoportszobán belül.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek és tudnak játszani, képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- A környezetükben megfigyelt, tapasztalt jelenségeket képesek feldolgozni és újra alkotni.
- Önállóan kezdeményeznek szerep- és szabályjátékokat.
- Elosztják a szerepeket, betartják a szabályokat, egymáshoz és a szabályokhoz tudnak alkalmazkodni. Elfogadják egymás véleményét, javaslatát, a konfliktusokat megoldják.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Ismert meséket többször dramatizálnak, báboznak.
- Játékukban megjelenik az érzelmi megnyilvánulás.
- Játék közben természetes beszédmodorban, egymást meghallgatva beszélnek.
- A játékeszközökre vigyáz.

2. Verselés, mesélés

Az óvodai élet számos lehetőséget nyújt a népi mondókák, játékos, ritmikus versek meghallgatására, mondogatására a csoportszobában játék, az udvaron a kert fáin, bokrai között, a homokozóban, a hintán, a mászókán.

Lehet mondogáznia, verselni séta közben, levél, gesztenye, makk gyűjtésekor, vagy élményszerző kirándulásokon, szüretelés alkalmával, adventi koszorú készítése közben.

Mesehallgatáshoz minden esetben szükséges a nagyobb közösség, a nyugalmas, otthonos légkör, a csend, a megfelelő hely, a meghittség. Erre alkalmas hely a csoportszobában lévő meseszőnyeg, mesesarok vagy a mesedoboz, mesetarisznya előtti hely. A hangulatot a gyertyagyújtással, zenével, furulyaszóval fokozzuk. Egy mesét, huzamosabb időn át mesélünk, hogy hatását kifejtse, a gyermek el tudjon mélyülni benne.

Cél: maradandó komplex élménykövetítés (esztétikai, erkölcsi, nyelvi) az irodalom szeretetének megalapozása, az olvasóvá nevelés folyamatának elindítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése.

Feladat:

- A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése.
- Átéltető esztétikai élmény nyújtása.
- A fantázia működésének segítése.
- Önkifejezés, önismeret elősegítése.
- A gyermek látókörének bővítése, a világ sajátos megismerésének biztosítása.
- A belső képteremtés képességének fejlesztése, amely nélkül lehetetlen az olvasóvá válás.
- Lehetővé tenni az anyanyelv szépségének megismerését.
- Közös átélte élményhez juttatás.
- Derűs, vidám és nyugodt óvodai napok megteremtésének elősegítése.

Tartalom

- A magyar népi mondókák különböző fajtái, pl. felnőttek játékaiban ülő gyermekkel, egyszemélyes mondókák (naphívogatók, időjósító mondókák, állatcsalogatók).
- Népi szólások, találós kérdések, bölcsességek.
- Magyar népmesék, valamint a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág meséi.
- Klasszikus és kortárs irodalmi művek.

- Jeles napokhoz kapcsolódó irodalmi alkotások, néphagyományban megőrzött gyűjtésekből, melynek vagy résztvevői, vagy befogadói a gyermekek, pl. Lucázás, Kántálás, Háromkirály- járás, Gergelyezés.
- Felhasználhatók színvonalas külföldi népmesék, reális történetek, irodalmi értékű elbeszélések, amelyek gyermekekről, óvodáról, környezetünkben élő személyekről, tárgyakról, jelenségekről, állatokról, természetről stb. szólnak.
- A 3-7 éves gyermek ritmus, rím, szókedvelését a népi mondókák mellett a versek elégitik ki. Klasszikusaink és a mai magyar költők gyermekekhez, gyermekekről szóló verseiből bőségesen meríthetünk.
- A gyermekek alkotta saját versek, mesék, mondókák, csúfolók.

Az óvodapedagógus feladata:

Az irodalmi művek átéléséhez, befogadásához megfelelő tér, idő, hangulat biztosítása.

Az irodalmi anyag kiválasztásánál tekintettel kell lennünk a gyermek életkori sajátosságaira, befogadó képességére, lelki szükségleteire, érdeklődésének irányultságára.

Az irodalmi anyag választását az adott évszak is meghatározza, épp a komplexitás, az átadandó tudásanyag egymáshoz kapcsolhatósága miatt. Csak tiszta forrásból merítsünk, értékes irodalmi anyagot ültessünk a gyermek lelkébe. Igényesen válogassuk a népköltészet, a népi mondókák, népmesék gazdag anyagából az írók, költők gyermeknek is tanítható műveiből.

Az irodalmi alkotások szerzői is segítik az irodalmi anyag értékének eldöntését. Ne ragaszkodjunk az alkalmakra szóló, direkt szövegű versekhez. A vers mondanivalója, a hangulata, a vers által kiváltott érzések és az elsajátított szöveg, játékossága, ritmusa a meghatározó.

Kívánatos a szép szövegmondás, hibátlan hangsúlyozás, figyelmet lebilincselő színes előadásmód. Az óvodapedagógus nyugalmat árasztó, harmonikus, kiegyensúlyozott egyénisége hat a hallgatóságra, élvezhetővé teszi az irodalmi anyagot, elősegíti annak befogadását.

Az óvodapedagógus tarsolyában bőséges irodalmi anyag legyen, hogy a nap bármely szakában, alkalmyszerűen, az adott szituációhoz, tevékenységhez, természeti jelenségekhez, állatokhoz, tárgyakhoz, szabályokhoz kapcsolni tudjon spontán módon verset, mesét, mondókát, történetet, nyelvi játékokat, találós kérdéseket, sokfajta drámajátékot. Így válnak az irodalmi alkotások a gyermek életének, játékának természetes elemeivé. Felidézésükben szerepet játszik az aktualitás, a változások észrevétele /pl. időjárás változások, bogarak, madarak megjelenése a környezetben, a közös élményre való visszaemlékezés, a jeles napok történéseinek felidézése stb./

Törekedni kell a spontán helyzetekhez kötődő vagy igény szerinti mindennapos mesélés, verselés, és a napi tevékenységekbe épített, tudatos de észrevétlen kommunikáció fejlesztésre.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Megfigyelő kompetenciájuk és szövegviszaadásuk megbízható, pontos, tudnak felidézni 10-12 sorból álló rövid szöveget.
- Vigyáznak a könyvekre, a könyveket önállóan, szívesen nézegetik.
- Szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat, törekednek a versek pontos visszaadására.
- Érdeklődők és szívesen hallgatnak mesét.
- Képesek kifejezni a mese cselekményét, az általuk improvizált történeteket mozgással, játékkal.
- Érdeklődnek a dramatizálás, bábozás iránt.
- A mesékben gyakran előforduló kifejezéseket beépítik az aktív szókincsükbe, azonosulnak a pozitív és negatív mesehősökkel.
- Képesek meséket, történeteket alkotni, elkezdett történetet, fantázia segítségével folytatni.

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zene, az ének második anyanyelvünk. Ha átöleli mindennapjainkat, képes felkelteni és fokozni az aktivitást, szabályozni a feszültséget. Mobilizálja a legkülönbözőbb érzelmeket, serkenti a képzeletet, emlékezetet, befolyásolja a közérzetet, alakítja a viselkedést. Jelentős az esztétikai hatása. Én erőt ad, az átélhető öröm élményével vesz körül.

Hangot, „művet” alkotni, énekelni, hangszeren játszani, improvizálni, valamint kötetlen formában kifejezni a gyermeknek önmagát nagyszerű lehetőség, remek élmény.

Cél: A zene megszerettetése és a zene iránti érdeklődés felkeltése. A gyermek fogékonyságára, tevékenységi vágyára alapozva, életkori sajátosságaihoz igazodó, könnyen befogadható népművészeti örökség átadása. Komplex személyiségfejlesztés a gyermekdalokban összekapcsolódó, együtt jelenlévő zene, mozgás, verbalitás, vizualitás által.

Feladat:

- A felhasznált zenei anyagok differenciált, igényes és az adott csoport képességszintjének megfelelő összeválogatása.
- Az óvodai élet során minden adódó lehetőség kihasználása a mintaszerű éneklésre.

- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, kreativitásának fejlesztése, mely az önkifejezés újabb lehetősége, zenehallgatásnál a nemzeti, etnikai hovatartozás figyelembevételével.
- Egyszerű táncleptések gyakoroltatásával a harmonikus, szép mozgás alakítása.
- A magyar népzene iránti pozitív érzelmi viszony alakítása, megszerettetése, sajátos jegyeinek megéreztetése. Népviseletünk iránti tisztelet alakítása.

Tartalom: A környezet hangjainak megfigyelése. Magyar népi mondókák, ölbéli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, ünnepi népszokások dallamai és mondókái, amelyek megalapozzák a gyermek zenei anyanyelvét és fejlesztik kreativitásukat. Ez kiegészül komponált gyermekdalokkal, igényesen válogatott kortárs zenei művekkel, rokon és más népek dalaival, játékaival.

A zenei képességfejlesztés területei:

Éneklési készségfejlesztése. Tiszta éneklés kialakítása (ld. zenei nevelés anyaga), hallás utáni daltanítással, sokszori gyakorlással és ismétléssel, kis hangterjedelmű dalokon, megfelelő hangmagasságon.

Ritmuskészség fejlesztése. Egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, illetve dalok megszólaltatása az egyenletes lüktetés és a ritmus különböző mozgásformákkal, megfelelő tempóban való hangoztatásával.

Halláskészség fejlesztése. A tiszta éneklésre épülve, s az óvodapedagógus fejlesztésének eredményeként alakuljon ki a gyerekek hangmagasság (magasabb-mélyebb), dinamikai (halkabb – hangosabb) érzéke, hangszínérzéke és belső hallásra.

Formaérvék fejlesztése. Rövid, négylüktetésnyi (bipódikus) ritmus, illetve dallamotívumok hosszának és hangsúlyának megéreztetése, kifejezése énekléssel és mozgással.

Alkotókészség fejlesztése. Az óvodapedagógus juttassa el a gyerekeket a spontán improvizációtól a szándékos improvizációig úgy, hogy legyenek képesek a gyerekek oldott zenei légkörben az elsajátított mondókák és dalok összetevőit (mozgást, játékot, szöveget, ritmust, dallamot) önállóan variálni, vagy ismert elemekből új összetevőket kitalálni.

Zenehallgatási készség. A gyermekek fejlettségi szintjüknek megfelelően legyenek képesek rövid, élményt adó, elsősorban élő zenei bemutatásokat figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni.

Az óvodapedagógus feladata:

- Sokat és tisztán énekeljen, törekedjen a zenei élmény nyújtására.

- Életkornak megfelelő hangterjedelmű énekeket válasszon.
- Alapvető feltételek megteremtse az énekes játékokhoz.
- Segítse elő és formálja a gyermek zenei ízlésének és mozgáskultúrájának alakulását.
- Gyűjtsön népi énekes játékokat, ezeket gyakran játssza a gyermekekkel.
- Gondoskodjon arról, hogy a zene mindig örömforrás legyen.
- Fejlessze a gyermek ritmusérzékét, hallását, zenei mozgását.
- Ösztönözze a gyerekek a zenei alkotókedvének kialakulását.
- Használja ki a zene elcsendesítő, feszültségoldó hatását.
- Vegye figyelembe az énekek, mondókák, zenei feladatok kiválasztásánál az igényességet, az évszakokhoz, néphagyományokhoz és az ünnepekhez kapcsolódó anyagot válasszon.
- A zenehallgatás anyaga tartalmazza nemzetiségi, etnikai, kisebbségi csoportok dalait, zenéit, multikulturális műveket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Térformák kialakítására esztétikusan képesek.
- Szeretnek és gátlások nélkül tudnak egyedül és közösen énekelni, mondókázni.
- Élvezettel játszanak dalos játékokat, hallgatnak zenét.
- Játékukban önállóan használnak mondókákat, kiolvasókat.
- Képesek megkülönböztetni zenei fogalompárokat.
- Belső hallásuk fejlett, képesek dallambújtatásra, hangszínek, hangszerek, a környezetük hangjainak felismerésére, megkülönböztetésére.
- Életkornak megfelelően ismernek néhány hagyományhoz kapcsolódó népi mondókát, népdalt.
- Szép testtartással, kézfogással egyöntetűen körben járnak. Egyszerű táncos mozgások elemeit ismerik.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A vizuális tevékenység összetett, sokszínű komplex nevelési és művészeti terület. Beletartozik a rajzolás, mintázás, építés, festés, konstruálás, kézi munka, modellezés, kézművesség, az esztétikus környezetalakítás, a népművészeti elemekkel és műalkotásokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedés. A tevékenység örömet tarjuk fontosnak, ezért a rajzolási igény kialakítására törekszünk.

Számunkra fontos, hogy a gyermek önmaga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csak akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha ezt a gyermek igényli. Az átélt élmények és a természet látványának felelevenítésével felkeltjük a gyermekek tevékenységi vágyát. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül, alkotókedvét nem szoríthatjuk szűk időkeretbe. A hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek a tevékenység gazdagságáért, sokszínűségéért, önmaga belső látásmódja kifejezéséért vegyen részt a tevékenységben. A mikrocsoportos tevékenységek beépülnek a játékidőbe, gyakran ezekből alakulnak ki a több műveltségi területeket is átfogó komplex tevékenységek.

Minden csoportszobában biztosítjuk a vizuális tevékenységekhez szükséges eszközöket, anyagokat, melyhez a gyermek bármikor hozzáférhet. A gyermekek alkotásai az öltözőkben és a folyosókon kerülnek kiállításra.

Cél: Eltérő fejlettséget és fejlődési ütemet figyelembe véve a látás útján történő megismerő, befogadó és alkotó tevékenység fejlesztése. Síkon és térben történő vizuális tevékenységek során fejlődjön, bontakozzon ki a gyermek egyénisége és kommunikációs képessége.

Alakuljon ki a világ szépségeire való rácsodálkozás képessége és mélyüljön el annak képi világában.

Feladat:

- A tevékenységek során a gyermekek megismertetése az anyagok tulajdonságaival, megmunkálási és kifejezési lehetőségeinek sokféleségével, az eszközök használatával.
- A gyermekek tér-, forma-, és színeképzeiteinek gazdagítása az egész nap folyamán.
- Tevékenységek biztosítása, melynek során fejlődik a gyermekek esztétikai érzéke és szép iránti nyitottsága.
- Képzőművészeti és népművészeti alkotásokkal való ismerkedés.

Tartalom: A technikai eljárások, fogások megismertetése, rajzolás, festés, építés, plasztika, kézimunka területén. Változatos eszközöket, anyagokat, tereket használjanak a gyerekek.

A gyerekek figyelme irányuljon rá a környezetükben lévő jelenségekre, esztétikai ítéleteket váltsanak ki belőlük.

A tevékenységek során ismerkedjenek meg a népi hagyományok eszközvilágával, díszítőművészet motívum elemeivel.

A gyerekek önfejlődése és az irányított pedagógiai fejlesztés összhangja érdekében szükséges és lehetséges a különböző technikai eljárások kombinálása, a többszöri gyakorlás lehetőségével készségeik fejlődnek, differenciált segítségnyújtással egyéni fejlettséghez és képességhez igazodva.

A gyerekek ismerkedjenek műalkotásokkal, környezetükben lévő alkalmazott képzőművészeti tárgyak forma, színvilágával, hogy gazdagodjon képi gondolkodásuk, szép iránti nyitottságuk.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvodapedagógus tudatos, tervszerű felkészülése a tevékenység alapja.
- Biztosítja a szükséges feltételeket: hely, idő, eszköz, anyag, valamint az előzetes élmény, tapasztalatszerzési lehetőségek átgondolásával az egész nap folyamán.
- Megfelelő szervezeti formák kialakítása a nap folyamán a gyermekek tevékenykedési vágyának kielégítésére.
- Nyugodt, oldott légkör, műhelyhangulat kialakítása az alkotó tevékenységekhez. Érvényesítse az alkotó játékosság elvét.
- Legyen aktív résztvevője és modellje a környezetalakításnak, a felfedezéseknek, gyönyörködés alkalmával, ugyanakkor önállóságra serkentsen.
- Személyiségében a tolerancia, az elfogadás domináljon, a gyerekek munkáit értéként kezelje.
- Serkentsen a kommunikáció gazdagodását: új fogalmak, oksági összefüggések felfedezését.
- Ismertesse meg az eszközök használatát, a technikai eljárásokat.
- A tevékenységhez megfelelő térviszonyok /természetes fény/ biztosítása.
- Lehetőség szerint szabad levegőn történő tevékenykedés.
- Alakítsa ki a gyermekekben – mintaadással is a helyes testtartás igényét.
- Önképzéssel bővítse saját technikai repertoárját.
- Legyen igényes a környezet formálásában, törekedjen a természetes, jó minőségű anyagok használatára a csoportszoba rendjében és díszítésében.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan alkalmazza a megismert technikákat.

- Megfelelően használja az eszközöket, helyes ceruzafogással rendelkezik, ceruzanyomata erőteljessé válik, tisztán tartja az eszközöket.
- A képalakításban egyéni alkotó módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit, megfigyeléseit.
- Emberábrázolásban megjelennek a részformák, esetleg egyszerű mozgások.
- Plasztikai munkái változatosak, egyéniak, tudja alkalmazni mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Megfigyelés után tud formát mintázni.
- Építésben, téralakításban, térrendezésben ötletes, együttműködő, figyelembe veszi az alapvető térviszonyokat ismeri a síkbeli irányokat.
- Megnevezi a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Véleményt tud mondani saját és társai műveiről, műalkotásokról.
- Koordinált kéz- és szemmozgással rendelkezik.

5. Mozgás

A mozgás az óvodáskorú gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, a személyiség valamennyi szegmensét fejleszti. Sokrétű tevékenység- és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. Óvodánkban biztosítjuk a rendszeres és sokoldalú mozgást, mozgásos játékokat, és délutánonként mozgásos szakköröket (igény szerint játékos mozgáskotta, ovi foci). A mozgásos játékon keresztül a gyermek megtapasztalja önmagát, társait és az őt körülvevő világot, és információt szerez környezetéről. A játékos mozgásokat teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján a gyermeki szükségletek és egyéni képességek figyelembevételével biztosítjuk. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit, mint az erő, ügyesség gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. Fontos szerepük van az egészség megővésében, megőrzésében. Befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, ellenálló- és teherbíró képességét. Kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A spontán – játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

Törekszünk a legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Cél: A sokféle mozgás-lehetőséggel elősegíteni a gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődését, az egészség megóvását, és kedvezően befolyásolni az egész szervezet fejlődését.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése.
- A mozgásigény kielégítésére, a mozgás megszerettetésére, a helyes testtartás kialakítására törekvés.
- A motoros képességek fejlesztésével a mozgásügyességük fokozása, megfelelő ütemű fejlesztése.
- A testnevelési játékok segítségével az együttmozgás örömeinek megéreztetése, közös mozgásélmény biztosítása.
- A kézi szerek széles tárházának használatával a finommotorika, a mozgásügyesség fokozása. A mozgáson keresztül az érzelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Szervezetten két formában valósul meg:

- a mindennapokban 10-15 percben sok játékkal, egészségfejlesztő testmozgással, pergő ritmusú, frissítő mozgással,
- állandó napokon heti rendszerességgel, amit kötelező jelleggel szervezünk.

A mozgás helye:

- udvar, terasz
- tornaszoba
- csoportszoba

Tartalom:

Testnevelési játékok: Az óvodásgyermek fő tevékenysége a játék. Ennek megfelelően a mozgásos tevékenységek nagy részét is a játék teszi ki. Csaknem valamennyi motoros képesség fejlesztését szolgálja.

A játék fajtájának megválasztása, számának meghatározása a gyermekek életkorának, képességszintjének, figyelembevételével történik.

- Futójátékok
- Fogójátékok

- Versengések
- Sorversenyek
- Váltóversenyek

Gimnasztikai feladatok: Fokozzák az együttmozgás örömét, annak esztétikáját. Lehetőséget adnak a szervezet teljes átmozgatására, bemelegítésére. Megőrzik és javítják a vázizomzat fejlődését, a testtartást, a lábboltozat fejlesztését. Elősegítik a testséma fejlődését, az irányok rögzülését, a szem-kéz koordináció alakulását.

- Szabad gyakorlatok
- Kéziszer gyakorlatok
- Társas gyakorlatok
- Pad gyakorlatok
- Bordásfal gyakorlatok

Főgyakorlatok: A motoros képességek általános fejlesztése valósul meg a főgyakorlatok technikájának elsajátítása során. Fejlődik a gyermekek mozgásjártassága, mozgáskészsége. A sokoldalú tapasztalatszerzés fokozza a mozgásműveltséget, a mozgáshoz való pozitív viszonyt. A differenciált fejlesztés lehetőséget biztosít az egyéni tempóban való fejlődéshez.

Torna

- Kúszás csúszás mászás
- Hossztengely körüli gurulás
- Guruló átfordulás előre
- Kiscsikó-rugdálózás
- Zsugorkanyarlati átugrás padon
- Pad végéről mélyugrás
- Pad végéről felfelé történő ugrás
- Nyuszi ugrás padon
- Nyuszi ugrás leterpesztéssel
- Bordásfalon lefüggés láb mozgásokkal
- Kúszás csúszás mászás

Atlétika

- Helyből és nekifutásból távol ugrás
- Helyből és nekifutásból magasugrás
- Kislabda hajítás távolba különböző kiinduló helyzetekből
- Vízszintes és függőleges célba dobás

- Futás különböző tempóban (lassú, közepes, gyors)
- Belegyorsuló futás
- Futás tempóváltoztatással

Labda

- Labda gurítás
- Labda feldobás-elkapás
- Labda leütés-elkapás
- Folyamatos labdavezetés
- Különböző átadási módok társnak

A mindennapi testnevelések tartalmát elsősorban a mozgásos játékok alkotják. A testnevelés foglalkozások felépítését az óvodapedagógus a foglalkozásmodelleknek megfelelő formában tervezi, a gyermekcsoport képességeihez igazítva.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek egészséges fejlődése érdekében teremtse meg azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodóképességét.
- Építsen a gyermekek mozgástapasztalatára, játékos kedvére.
- Tartsa szem előtt, hogy a testnevelés legértékesebb anyagai a játékok.
- Törekedjen a kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
- Alkalmazkodjék a gyerekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségi szintjükhöz, teherbírásukhoz.
- Gondoskodjék a megfelelő öltözék biztosításáról.
- A mozgás megszerettetésében az óvodapedagógus működjék együtt a családdal.
- Tartsa fontos feladatnak a fizikai állóképesség fejlesztését, az önértékelés és önbizalom fejlesztését.
- Kapjon kiemelt figyelmet a testséma fejlesztése, (testfogalom kialakítása, testrészek ismerete, a kezesség erősítése stb.).
- A játékok, mozgásformák, mozgásos tapasztalatok konkrét megfogalmazásával biztosítsa a gyermekek anyanyelvi fejlődését.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek természetes, belső igényévé válik a mozgás és annak szeretete. Mozdulásuk harmonikus, összerendezett.
- Kitartható, cselekvő, szabályokat betartó, alkalmazkodó, képes a téri irányok, helyzetek, mozgások pontos megértésére, megnevezésére.
- Kialakul a szem-kéz, szem-láb koordinációjuk.
- Szívesen játszanak sor, és váltó versenyeket, csapatjátékokat, önállóan is kezdeményezik azokat.
- Értik az egyszerű vezényszavakat.
- A megtanult mozgásokat változatos kombinációban és helyzetekben tudják alkalmazni.
- Kialakul helyes önértékelésük, önfegyelmük, társas viselkedésük.
- Egészséges, teherbíró, cselekvőképes gyermekké válnak, akik megfelelő önbizalommal oldják meg a feladatokat, akadályokat.
- Alakul a hely- helyzetváltó, finommotoros mozgáskészség, mozgáskoordináció, testi képességek, testséma.
- Fejlődik társas kapcsolatuk, egymáshoz való alkalmazkodó képességük.

6. Külső világ tevékeny megismerése

Cél: A gyermeket körülvevő környezeti valóság mennyiségi és térbeli viszonyainak, formáinak napi szituációban történő megfigyelése. A megismerési képességeinek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, tapasztalás, megértés, problémalátás, megoldás) fejlesztése. A környezeti nevelés áthatja az óvodai nevelés egész folyamatát.

Feladat: A gyermekek életkoruknak, egyéni képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szintű ismereteket szerezzenek az őket körülvevő világról, a világ jelenségeiről, természeti és társadalmi környezetükről. Pozitív érzelmi viszony alakuljon a természethez az emberi alkotásokhoz, ismerkedjen velük. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Természetbarát gyermek csak természetbarát környezetben nevelődhet. Keressük azokat a lehetőségeket, amelyekkel a gyermekek természeti és társadalmi környezetének megismerését színesebbé, sokoldalúbbá tudjuk tenni. Fontos számunkra, hogy segítségünkkel tanulják meg szépen látni a természetet, hiszen, ha megszeretik, vigyázni fognak rá felnőtt korukban is. Arra neveljük őket, hogy őrizzék az ember és természet által alkotott értékeket, a helyi és néphagyományokat, szokásokat.

Lehetővé tesszük, hogy a természet felfedezése közvetlen érzékelés, észlelés útján történjen. Kihasználjuk a gyermekek érzékenységet, az érzelmi ráhatás módszerét gyakorivá tesszük. Kiemelt szerepet kap az érzékszervek érzékenyítése, a tapintás, látás, hallás, szaglás, ízlelés képességének fejlesztése szenzitív játékokkal.

Arra neveljük a gyermekeket, hogy szeressék és óvják a körülöttük lévő növény- és állatvilágot, megalapozzuk ökológiai szemléletüket az élőlények hasznosságának, a tápláléklánc értelmének megismertetésén keresztül. A kerti munkák során, a növények és állatok gondozása közben megtanulják a felelősségvállalást. Megismertetjük, megtapasztaltatjuk a levegő, a víz fontosságát, a talaj, a föld jellegzetességeit és különbözőségeit.

Megteremtjük a feltételét annak, hogy kövessék a természet ciklikus változásait, megláttatjuk az ember és a természet kapcsolatát, egymásra utaltságát. Erősítjük és támogatjuk a bennük lévő érdeklődést, hogy ne váljanak közömbössé környezetük problémáival szemben.

Megalapozzuk a „zöld szemléletet” a Föld kincseivel való takarékoság, a fenntarthatóságra való nevelés szemléletét. A természetvédelem fontosságát hangsúlyozó jeles napokat megünnepeljük. Programunkba építjük a „Zöld Óvoda „kritériumrendszerét.

Megmutatjuk a gyermekeknek az ember által létrehozott értékeket, ráébresztjük az emberi munka értelmére, hasznára. Megismertetjük gyermekeinket a nemzeti jelképekkel (zászló, kokárda, Himnusz), megmutatjuk számukra településünk nevezetességeit.

Tartalom:

- természeti, társadalmi, családi és tárgyi kultúra
- szülőföld (lakóhelyi környezettel)
- jelenségekkel, folyamatokkal való ismerkedés, tapasztalatszerzés
- helyi hagyományok ápolása
- környezetvédelem, környezettudatos magatartás megalapozása

Az óvodapedagógus feladata:

- Meglátatja a természeti és társadalmi környezet szépségeit, a környezet értékeinek megőrzésére, a természet szeretetére nevel.
- Megalapozza a környezetvédő magatartást, kialakítja a pozitív viselkedési formákat, magatartásmódokat (szelektív gyűjtés, növény-állatgondozás, komposztálás) a zöld ünnepek megszervezésével olyan élményt nyújt, mely kialakítja a gyermekekben a pozitív érzelmi viszonyt környezetükhöz.
- A természet, az időjárás változásait napi szinten megfigyelteti a gyerekekkel, meglátatja az ok-okozati összefüggéseket (öltözködés és időjárás összefüggése).
- A gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára, tapasztalataira alapozva változatos élményszerzési lehetőségeket biztosít.
- Biztosítja a tapasztalat- és ismeretszerzés lehetőségeit, az új ismeretek nyújtását játékos cselekvésekkel, kísérletezésekkel valósítja meg.
- A természeti és társadalmi témaköröket lehetőleg a szabadban, természetes környezetben figyelteti és tapasztaltatja meg a gyermekekkel.
- Megismerteti a helyi hagyományokat, néphagyományokat, szokásokat, a tárgyi kultúrát, lerakja a hazaszeretet alapjait.
- Megtanítja, gyakoroltatja a biztonságos, kulturált közlekedés alapjait.
- Az érzékszervi megtapasztalásra, differenciálásra nagy hangsúlyt helyez, alkalmazza a szenzitív pedagógiai módszereket.
- A gyermekeket bevonja a környezetalakító, munkajellegű tevékenységekbe, azok fontosságára, hasznára, eredményeinek megbecsülésére nevel.
- Esztétikus környezetet alakít ki felhasználva a természet kincseit.
- A természetsarkot a gyermekek bevonásával folyamatosan gondozza, alakítja.
- A szülők természetvédő magatartását formálja (pl. kiránduláson kísérők, szelektív papírgyűjtésben részt vesznek).
- Biztosítja a matematikai tapasztalatszerzés lehetőségeit.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen bekapcsolódik a növény-és állatgondozásba.
- Védi, óvja a természetet.
- Megkülönbözteti az évszakokat, ismeri jellemző jegyeit, tudja, hogyan követik egymást, felismeri a napszakokat.

- Felismeri az összefüggéseket a megfigyelt természeti jelenségekben.
- Az időjárás és az élővilág alkalmazkodása közötti ismereteket, összefüggéseket ismeri, gyűjtőfogalmakat használ.
- Környezete jellemző növényeit felismeri, gondozásuk egyszerű műveleteit elvégzi.
- A munkaeszközöket rendeltetésszerűen használja, és tisztán tartja.
- Ismer néhány háziállatot, vadállatot, madarat, rovar, azokat különböző szempontok szerint csoportosítja.
- Megkülönbözteti a szép, tiszta, esztétikus, a piszkos, szemetes, megrongált környezetet, ezzel kapcsolatban véleményt mond.
- Ismer néhány természetvédelmi fogalmat (takarékoság, vízvédelem, hulladék újrahasznosítás).
- Ismeri teljes nevét, születési idejét, lakcímét, családtagjai nevét, szülei foglalkozását.
- Gyakorlott a gyalogos közlekedési szabályok betartásában.
- Felismeri és megnevezi környezete színeinek sötét és világos változatait.
- A környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését ismeri.

A környezet mennyiségi, téri, alaki nagyság béli viszonyai – matematikai nevelés

A környező világ megismerése elképzelhetetlen a rá jellemző formai és mennyiségi viszonyoktól, melyek a valóságban komplex módon jelennek meg. Az óvodába kerülő gyermek már rendelkezik bizonyos matematikai tapasztalattal, élménnyel, matematikai fogalmakkal. A spontán helyzetek alkalmasak a mennyiségi, alaki, nagyság béli, téri viszonyok megismerésére.

Cél: A környező világ matematikai tartalmú összefüggéseinek megtapasztalása, a matematika nyelvének, fogalmainak megismerése, használata élethelyzetekben.

Feladat:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése a matematikai szemlélet megalapozása. Közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során a konkrét tárgyakkal végzett műveleteken keresztül a matematikai viszonyok, összefüggések megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldása, a logikus gondolkodás megalapozása.
- Divergens gondolkodás fejlesztése, sokszínű megoldások keresése. Kreativitás fejlesztése.

Tartalom:

Számfogalom előkészítése, alapozása

Halmazok: létrehozása, összehasonlítása, számosságuk érzékelése, megnevezése

Halmazokkal végezhető műveletek: egyesítés, bontás, halmazok különbsége

Kiterjedések – összehasonlítás

Síkbeli kiterjedés

Térbeli kiterjedés

Magasság, hosszúság, szélesség

Mérések

Testek és síkmértani formák

Geometria

Összehasonlítás

Szimmetria megismertetése

Relációk térben – térben való tájékozódás

A számfogalom előkészítése, alapozása

Érzékelés-észlelés: A megismerő tevékenység alapja az észlelés. Fontos, hogy az óvodai élet során olyan helyzeteket teremtsünk, hogy a különböző érzékszervek segítségével sokszínű tapasztalatokat szerezhessenek.

A számfogalom kialakulása egy érési folyamat eredménye. Ennek a lappangó rendszernek a fejlődését kívánjuk segíteni. Halmazokat, mennyiségeket mérnek össze. Ezek a tevékenységek magukban hordozzák a párosítást az ugyanannyi és ugyanakkora előállítását. A jellegzetes darabszámok (2 kéz, láb, fül stb.), kis számok gyakran előforduló összképek (dobókocka) felismerése és számlálás nélküli megnevezése. A darabszám változásokkal utazgatnak a számkörök között.

A fejlődés jellemzője, hogy a gyermekek érdeklődése 5 éves kor körül a természetes számok iránt jelentősen fejlődik. A halmaz elemeinek számlálásával párhuzamosan ismerkednek a sorszámokkal, szemléletes gondolkodásuk segítségével matematikai műveleteket végeznek (bontás, hozzáadás, elvétel stb.). Az óvodai élet utolsó évében képesek egyszerűbb matematikai műveleteket verbálisan is elvégezni, egyszerűbb helyzetekben matematikai nyelven kommunikálni.

Halmazképzés

Válogassanak, csoportosítsanak, osztályozzanak, látás, hallás, tapintás alapján felfedezett tulajdonságok szerint (lágy-kemény, szín, forma, kellemes-kellemetlen stb.).

Halmazok rendezése számosság szerint:

- Halmazok számossága: több, kevesebb, ugyanannyi
- Halmaz - és részhalmazképzés, két halmaz ugyanannyivá tétele
- A halmazok közötti azonosság, különbözőség bizonyítása – egy-egyértelmű hozzárendelés, párosítás
- Adott halmaz számosságának kifejezése számlálással – tőszámok
- Sorszámok – egyetlen elem helye a sorban

Halmazokkal végezhető műveletek:

- A számképzetek eredményes kialakítása
- Halmazok egyesítése számosságilag vagy más tulajdonsággal
- Halmazok különbsége
- Halmazok bontása: halmaz - részhalmaz

Kiterjedések-összehasonlítás

A gondolkodás fejlődésében leggyakoribb az összehasonlítás műveletének alkalmazása. Az azonosságok és különbségek felfedezéséhez szükséges az analízis-szintézis, általánosítás, absztrahálás, gondolkodási műveletek alkalmazása. Ezeket a gondolkodási műveleteket végzik a gyermekek a szétválogatások és a sorba rendezések során (szín, alak, térfogat, súly stb.). A gyakori tapasztalások segítik a képzetek alakítását, majd ezekből a képzetekből alakulnak a fogalmak (gömbölyű, szögletes, könnyebb-nehezebb stb.). Miközben ismerkedik, tapasztal, ítéleteket alkot, logikai kapcsolatokat talál.

- Síkbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség)
- Térbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség, magasság)
- Magasság, hosszúság, szélesség
- Mérések – mindig valamivel való összehasonlítás: hosszúságmérés, területmérés, térfogatmérés, súlymérés

Testek és síkmértani formák

Az óvodás gyermek számára a geometriából annyi ismerhető meg, amennyi az érzékszerveivel felfogható. Taktilis érzékelés segítségével megismerkednek különböző térbeli, síkbeli formákkal /konvex, konkáv/ megtapasztalják ezen testekkel való felhasználási, építési lehetőségeket. A különböző tárgyak egymáshoz való viszonyaiban fokozatosan felfedezik a tájékozódási lehetőségeket /névutók/. Találkoznak tükrös tevékenységekkel. A megismerés a térbeli tapasztalásokon keresztül absztrahálódik síkbeli viszonyokká.

- Geometria: gömb, téglatest, kocka, kör, téglalap, négyzet (alapja az összehasonlítás)
- Szimmetria megismertetése (tükörkép játék)

Relációk térben -térben való tájékozódás

Nem önálló tevékenységként jelentkezik – bármely téma szerves része. (Elöl, hátul, alul, felül, előtte, mögötte, közöttte, alatta, felette, elé, mögé, alá, fölé)

A helyes kifejezést kérdőszavak használatával segítjük: honnan? hová? hol?

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek érdeklődését segítse felkelteni a környezet matematikai jelenségei iránt.
- Alakítsa, szervezze úgy a gyermekek tevékenységét, hogy a gyermek több érzékszervét fejlesztve, cselekvő aktivitására építve képesek legyenek a problémamegoldó gondolkodásra.
- Differenciált fejlesztés – az egyéni képességek figyelembevételével.
- Érdeklődésével segítse a divergens gondolkodás kialakulását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek szívesen vesznek részt matematikai jellegű tevékenységekben, tudnak és mernek véleményt mondani matematikai helyzetekről, problémákról.
- Észreveszi a megoldásra váró helyzeteket és van ötlete a megoldásra.
- A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Térbeli, síkbeli formákat azonosít és szétválogat.
- A térben való tájékozódásban biztonságosan megkülönbözteti a térirányokat.
- Egyéni fejlettsége szerint tud 15-20-ig számlálni, ismeri a sor- és tőszámneveket.
- Képes halmazokat összemérni, összehasonlítani, ismeri a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát, sorozatokat alkot mennyiségi tulajdonságok alapján.
- A geometria körében tapasztalatokkal rendelkezik síkban és térben.
- Képes irányok megkülönböztetésére, a névutók alkalmazására.

7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység. Az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt,

értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi munka, vagy egyéb munka, a környezet, - a növény-, és állatgondozás.

A gyermek, munka jellegű tevékenysége: örömmel és szívesen végzett tevékenység, a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége, a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis fejlesztő értékelést igényel.

Cél: A munka megszerettetése a gyermekekkel, és a feladattudat fejlődésének elősegítése. Tapasztalatokra épülő ismeretek szerzése, gyakorlati alkalmazása. A munka fontosságának és hasznosságának tudatosítása. Közösségi kapcsolatok alakítása, saját és mások elismerésére nevelés.

Feladat: Megteremtjük a feltételeket a gyermekek igényeiből, játéktevékenységéből fakadó, illetve a dajka munkájához kapcsolódó munka jellegű tevékenységekhez.

A gyermekek életkori sajátosságai alapján az **önkiszolgáló munka** kapja a legnagyobb teret az óvodában. A testápolással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a környezet rendezésével kapcsolatban a gyermekek rendszeresen végeznek tevékenységeket.

A 3-4 évesek még segítséget igényelnek, a nagyobbak már önállóan tevékenykednek. Megteremtjük az önkiszolgáló munkához szükséges feltételeket (eszközök, elhelyezésük, használatuk, munkafázisok, folyamat, hely, egyéni idő, felnőtt minta, segítség). Az eszközök rendszeres biztosítása a dajka feladata.

Az önkiszolgálásnál a felnőttek (óvónő, dajka) adnak mintát az eszközök használatával, a munkafolyamat megvalósításával kapcsolatban. A gyermekek igény szerinti segítése, a türelem, a kellemes légkör, a csoportos helyzetek oldása, az önkéntesség, a hibázás lehetősége hozzájárul, hogy a gyermekek örömmel és természetesen végezzék ezeket a tevékenységeket. Minden gyermeknek lehetősége van egyéni tempójának megfelelően tevékenykedni, az egyéni, differenciált segítség a felnőttek jó együttműködésével valósul meg.

Ösztönözzük a gyermekeket az önálló tevékenységvégzésre (pl.: étkezésnél – terítés, töltés, merítés, étkezés után az eszközök elrendezése).

Az önállóság iránti igény korai jelentkezését hagyjuk kibontakozni, segítve a gyermeket, hogy egyénileg sikeresen próbálkozhasson a tevékenykedéssel.

Ösztönözzük a gyermekeket, hogy önálló tevékenységükhöz és játék, kézimunka tevékenységhez kapcsolódó előkészítő és a befejezés utáni elrendező munkát is minél önállóbban végezzék.

A közösségért végzett munka is megjelenik, elsősorban az 5-6-7 éveseknél. Ezeknél a tevékenységeknél az önkéntesség biztosítása hozzájárul, hogy a gyermekek szívesen végezzék.

Közösségért végzett munka lehetőségei: étkezés előtt a közösen használt eszközök elhelyezése, terítés, étkezés után ezek elrakása, asztaltörlés, söprés, feltörlés.

Ünnepi alkalmakhoz kapcsolódva szervezünk egyszerű sütés-főzést (pl.: szüreti, Márton napi sütés, farsangi fánk készítés, karácsony előtti mézeskalács sütés).

A tevékenységek során a gyermekek környezetükről szerzett ismeretei bővülnek, fejlődik ízlelésük, szaglásuk, finommozgásuk, mennyiségi viszonyokat fedeznek fel, bővül szókincsük. Legyen lehetősége a gyermeknek alkalmanként a dajka munkájához kapcsolódva a következő tevékenységekre: portörlés, eszközök lemosása, ceruzahegyezés, szalvétahajtogatás, söprés, falevél gereblyezés, homokásás, hólapátolás.

Biztosítjuk a munka jellegű tevékenységekhez a megfelelő gyermek méretű eszközöket, és azokat úgy helyezzük el, hogy a gyermekek önállóan is elő tudják venni.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek a növények gondozására, az udvari és a kerti munkára.

Alkalmi megbízatásokat már a 3-4 éves gyermekeknek is adunk. Ilyenek lehetnek: eszközök elkérése másik csoportból, a konyhából, segítség a kisebbeknek. A vegyes életkorú csoportokban figyelünk, hogy a nagyobb gyermekek számára ne váljon terhessé a kisebbek segítése.

A gyermekek a tevékenység közben megtanulják a munkaeszközök nevét, használatát, a munkafolyamatokat, fejlődik együttműködésük, feladattudatuk.

Az óvodapedagógus feladata:

- Minden gyermeknek lehetőséget biztosít arra, hogy kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Cselekvő tapasztalás biztosítása.
- Folyamatosan biztosítja, bővíti a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- Fejleszti a munkavégzéshez szükséges attitűdöket és képességeket, tulajdonságokat (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság).
- A saját és a mások teljesítményének elismerésével alakítja a gyermekek kötelességtudatát, illetve közösségi kapcsolataikat.

- A gyermekeket konkrétan, reálisan, saját magukhoz mérten értékeli.
- A munkaeszközök számára olyan helyet biztosít, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket (benti és udvari eszközök: seprű, partvis, lapát, gereblye).
- Lehetőséget ad a gyermekeknek bármilyen, őket érdeklő munkatevékenység kipróbálásához, elvégzéséhez.
- Arra törekszik, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhesék azokat.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A saját igényük kielégítésével kapcsolatos és a játékukhoz kapcsolódó munka jellegű tevékenységeket természetesen, és aktívan végzik.
- Örömmel vállalkoznak alkalmi megbízatások teljesítésére.
- Felelősséggel vesznek részt a növények, állatok gondozásában.
- A gyermekek örömmel, önállóan, igényesen tevékenykednek.
- Szívesen segítenek a felnőtteknek és a kisebbeknek.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőkként látja el, önállóan mosakodik, törölközik, fogat mos, szükség szerint használja a wc-t, haját rendben tartja, zsebkendőt használja, önállóan öltözködik, ágyneműjét összehajtja, cipőjét megkötöti, ruhájával gondosan bánik.
- Egyre nagyobb önállósággal vesz részt a kerti munkában.
- A tevékenységekhez szükséges eszközök előkészítésében segédkezik, majd a helyükre gondosan visszateszi azokat.
- Aktívan részt vesz a teremrendezésben, ágyazásban.
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket önállóan használja.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére, tisztaságára.

Munkafajták:

1. Önkiszolgálás (testápolás, étkezés, öltözködés)
2. A környezet rendjének megőrzése
3. Alkalmoszerű munkák
4. Közösségi munkák
5. Növény- és állatgondozás

Megjelenési formái: felnőttel közösen, önállóan végzett, gyermekek közösen végzett tevékenységek.

8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulás folyamatos, utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja az egész nap folyamán adódó élethelyzetekben, természetes és szimulált környezetben.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban és időkeretekben valósul meg a gyermekek személyiségének fejlesztése, attitűdök erősítése érdekében, melyben a pedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során, épít a gyermek cselekvő aktivitására, előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulás irányítása során személyre szabott feladatokkal segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, képességeinek fejlesztését, kreativitásának erősödését.

Alapelveink:

- A tanulás elsődleges színtere a játék.
- A játéktevékenységben történő spontán tanulás feltételeinek biztosítása.
- Az utánzásos tanulás mellett a próbálkozásra, gyakorlati problémamegoldásra – kísérletezésre, felfedezésre épülő tanulás támogatása, a gyermek cselekvő aktivitásának erősítése.
- A tapasztalás útján történő felfedező tanulás hangsúlyozása.
- A spontán, játékos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzés dominanciájának biztosítása.
- A nonverbális úton, tevékenység közbeni tanulás megszervezése.
- Az életszerű helyzetek megteremtése.
- Az élményszerű, sikerorientált személyiségfejlesztés.
- A gyermeki kíváncsiságra, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő tapasztalat, ill. elemi ismeretszerzés biztosítása.
- A differenciált képességfejlődés elősegítése.

Cél: Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése. Olyan jártasságok, készségek, képességek kialakítása, melyek hozzá segítenek az akarat, érzelmi tulajdonságok kialakulásához, elősegítik a fogalmi gondolkodást.

Feladat:

- Az óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
- Lehetőség megteremtése a gondolkodás örömeinek átélésére, az ismeretek rendszerezésére.
- Az ismeretszerzés, átadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek kognitív megismerő képességei: egyre pontosabb valóság-hű észlelés, figyelemösszpontosításra való képesség, valósághoz közelítő képzeleti működés, reprodukív emlékezet, problémamegoldó és kreatív gondolkodás, az alakuló fogalmi gondolkodás, sokrétű tapasztalatszerzés biztosítása.

Tartalom:

- Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaiból következik, hogy a gyermek cselekvéseiben, érzékszervi - mozgásos - tapintásos észlelésén keresztül tanul.
- A gyermeki tevékenység motorja a jókedv, a mozgásigény, az utánpótlás vágya.
- A környezetében lévő ingerek aktivitásra készítik.
- A gyermek a folyamatban többször átéli, tanulja, mikor, miként figyeljen a környező világra és belső jeleire.
- Érzékenységgel, érdeklődéssel fordul az őt körülvevő környezeti ingerek, hatások felé, tevékeny aktivitását a felnőtt megerősítő, elfogadó viselkedése befolyásolja, ismétlésre készíti.

Az óvodapedagógus feladata:

- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására (pl.: CD-lejátszó, projektor, fényképezőgép, számítógép).
- Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.
- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket ismeri, kritikusan, céljainak megfelelően használja.
- Komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb.

- Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.
- Többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.
- Tanulást támogató környezet megteremtése, építve a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire, a „Projekt módszer” alkalmazása.
- Az önálló tapasztalatszerzéshez - a játékhöz és egyéb tevékenységekhez - az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket biztosít.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel a tanulás segítése.
- Visszajelzései, értékelései legyenek egyértelműek, világosak, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkozóak.
- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységeket kínálása.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű segítség biztosítása, olyan munkaformák és módszerek alkalmazása, melyek segítik az önellenőrzés, önértékelés fejlődését.
- A gyermekek meglévő tapasztalatainak, ismereteinek újabb tapasztalatokkal és ismeretekkel való bővítése.
- Az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembevételével, interaktív tanulási-tanítási módszerekkel a gyermeki személyiség fejlesztése.
- Minden gyermeket önmaga lehetőségeihez mért fejlesztése.
- Differenciált fejlesztés biztosítása.
- Fejlődésük nyomon követés a fejlődési naplóban.
- Változatos mondatszerkesztéssel, a beszélő környezet tiszta, szép kiejtésével példamutatás a követendő beszédre.
- Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek.

A tanulás lehetséges formái az óvodában

A szociális tanulás minta és modellkövetés, azonosulás során megy végbe, mely folyamatban a magatartási formákat, viselkedési szabályokat, szokásokat sajátítják el a gyermekek. A felnőtt példájának, az idősebb csoporttársaknak és a szülői ráhatásnak igen nagy jelentősége van ebben a tanulási formában, mely körülményeket részben megismerni, részben irányítani kell az óvónőnek. Fontos módszerként kell alkalmazni a megerősítést és a korrekciót.

A spontán tapasztalatszerzés, mint tanulási forma a gyermekeknek szinte minden tevékenységében, de elsősorban a játékban van jelen. A gazdag tapasztalatszerzéshez széleskörűen biztosítani kell a feltételeket - élmények, szabad légkör, változatos és fejlesztő hatású tárgyi környezet, támogató óvónői magatartás.

Játékos, cselekvéses tanulás, melynek alapelve a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való tevékenykedés.

A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.

Az óvodapedagógus által irányított megfigyelések, tapasztalatszerzések melyek lehetőséget biztosítanak az önálló felfedezésre, a kreativitás erősítésére.

Gyakorlati problémamegoldás.

A kötetlen és kötött szervezeti formában az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét.

A megismerés folyamata a gyermekek aktivitásától és érdeklődésétől függ, ezért időkerete nem meghatározható.

A tevékenységben megvalósuló tanulást-amennyiben lehet-, *projekt rendszerben* szervezzük

A projekt a tanulásszervezési módok közül az egyik leghatékonyabb módszer. Ez az új tanulásszervezési mód szemléletében gyermekközpontú, korszerű tudást közvetít és az életre nyitott személyiség kibontakozását inspirálja.

A projekt olyan komplex feladatok összessége, melynek központjában egy gyakorlati természetű probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása, hanem a téma komplex, több szempontú feldolgozása, megismerése.

A cél sohasem a tanulás, hanem valamilyen konkrét produktum létrehozása. A tanulás a tevékenységek tervezése, szervezése, megvalósítása közben, indirekt módon valósul meg.

Nagyfokú szabadságot biztosít a gyermekek számára a célok kiválasztásától, a tervezéstől a feladat végrehajtásán át az elkészült produktum értékeléséig.

Együtműködésre épülve, tevékenységek sorozatában valósul meg, melyek megvalósulhatnak a szabad játékban és a felnőtt által felajánlott tevékenységekben egyaránt.

A tevékenységbe integrált műveltségtartalmak sokoldalú tapasztalatok során épülnek be a gyermeki tudatba.

A projekt kollektívizál és individualizál is egyben, mert közös tervezéssel, szervezéssel és a közös végrehajtással együttműködésre, munkamegosztásra, kooperativitásra sarkallja a gyermekeket, ugyanakkor lehetővé teszi, hogy mindenki a saját magának meg-felelő feladatot válassza – ezzel individualitásukat viszik a közös vállalkozásba.

A projekt lehet:

- Egy gyakorlati feladat (tárgy vagy dolog megtervezése, kivitelezése)
- Egy esztétikai élmény átélése (Anyák napja, bábszínház, újság, mesekönyv készítés)
- Egy probléma megoldása (csoportszoba átrendezés, kirándulás szervezése)
- Tevékenység elsajátítása (szöveg, fonás, varrás, kerékpározás)
- Valamilyen tudás elsajátítása

A tervezés időkeretei:

- Egész éves folyamat tervezése (Jeles napok)
- Egy konkrét projekt (több héten át tart: pl. Szüret, Farsang, Víz stb.)
- A projekt egy konkrét tevékenységének megtervezése (gyümölcs salátakészítés)

A projekt megszervezésének lépései:

- A projekttémák, ötletek összegyűjtése, majd a gyerekekkel közösen a téma kiválasztása.
- A projektterv készítése a gyerekek bevonásával: a projekthez szükséges információk, eszközök, kellékek, források, gyűjtése, szülők bevonása, élmények biztosítása.
- Az integrálható tanulási tartalmak összeállítása.
- A tevékenységek megszervezése, lebonyolítása, produktumok létrehozása.
- A produktumok közzététele (kiállítás, faliújság, bemutató, előadás).
- A projekt értékelése.

KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Intézményünk vállalja a sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált nevelését, fejlesztését. A sajátos nevelési igényű gyermekek feladatellátása az alapító okiratban van szabályozva.

A sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése a többi gyermekkel együtt, integráltan történik egyéni fejlesztéssel, differenciálással.

A sajátos nevelési igény a gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét teszi szükségessé.

Ezek a gyermekek nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását igénylik. Ahhoz, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a szakértői vélemény alapján meghatározott területek szerint és speciális egyéni fejlesztés alapján valósuljon meg, utazó gyógypedagógust foglalkoztatunk megbízási szerződés keretében. A meghatározott részképességek fejlesztése az előírt óraszámban egyéni és csoportos formában történik. A fejlesztés során az egyénhez igazodunk, azaz a gyermekhez, közös elveket, célokat és feladatokat fogalmazunk meg, mely által az óvodapedagógus a gyógypedagógus útmutatásai, javaslatai alapján segíti a gyermek egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztését, szem előtt tartva, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl.

Olyan pedagógiai környezet kialakítására törekszünk, ahol a különbözőség felé fordulás mindenki számára természetessé válik, ahol az együttműködésre, a segítségnyújtásra, az együttnevelés megvalósítására törekszünk. Törekszünk arra, hogy óvodáskorban váljon természetessé a másság kezelése, az előítéletek csökkentése. Ha ezt természetes módon építjük be a pedagógiai munka napi gyakorlatába, akkor a magasabb szintű értékek közvetítésére vállalkozunk. Erre tanítjuk és neveljük az óvodás gyermekeinket.

Nevelésünk során a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk.

Célunk, hogy:

- fejlődjön a sajátos nevelési igényű gyermek alkalmazkodó készsége, akaratereje, önállóságra törekvése, érzelmi élete, együttműködési képessége,
- tevékenységrendszerünk által nyitottabbá tegyük a gyermekeket a világra, a való élet megismerésére,
- arra törekszünk, hogy a korai fejlesztés és gondozás az óvodai nevelésen keresztül biztosítsa a gyermekek fejlesztését és a családi nevelés segítségét,
- önmagukhoz képest eljussanak a fejlődőképességük optimális fokához.

Amennyiben a beíratáskor, illetve a gyermek óvodánkba lépésekor a szülő tájékoztatást ad arról, hogy a gyermeke sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, akkor a szakvélemény alapján biztosítjuk a szükséges fejlesztést. Ha a nevelési év során észleljük a gyermeknél az eltérő fejlődést, magatartási problémát, abban az esetben elsődleges feladataink:

- megfigyelés során a tünetek felismerése, problémák feljegyzése,
- mérés elkészítése mérőeszközeinkkel,

- az óvodapedagógusok szülővel történő egyeztetése, megbeszélés lefolytatása,
- szakvélemény kérése (Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottság),
- a felzárkóztatás megszervezése,
- a különleges bánásmód típusának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása,
- gyógypedagógus által a szakvélemény alapján egyéni fejlesztési terv készítése és megvalósítása.

Fejlesztésben résztvevő gyermekek fogyatékoságának típusai:

- A beszéd és beszédnyelv specifikus fejlődési rendellenességei
- Kevert specifikus fejlődési zavarok
- Az aktivitás és figyelem zavarai
- Elektív mutizmus

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során:

- Az enyhe értelmi nevelési igényű gyermek fejlesztésében meghatározó az egészséges korúakkal történő együttnevelés. Előtérbe helyezzük a spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést. Arra törekszünk, hogy a szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről gondoskodjunk annak érdekében, hogy a tankötelezettségi korra elérje az iskolai alkalmasságot, amellyel tanulmányait elkezdheti.
- Enyhébb fokban hallássérült, nagyothalló gyermeknél hangsúlyt kap a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a beszédérthetőség javítása. Hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a szituatív beszéd alkalmazása, a beszédérthetőség folyamatos javítása.
- A látási sajátosságú gyermek esetén a gyengén látók esetében segítjük a közös játékban való részvételt, a közösséghez való alkalmazkodást, a viselkedési formák megtanulását és gyakorlását. Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása, a rendszeretet kialakítása. Figyelembe kell vennünk a gyermek terhelhetőségének korlátait.
- A nehezen beszélő gyermek esetén, ha a gyermek beszédhibához csatlakozó tanulási és magatartási zavara eltérően fejlődik, akkor a fejlesztést speciális terápia alkalmazásával valósítjuk meg, különösen ügyelve az anyanyelvi fejlettség szintjére, a beszédhangok ejtésére.

- Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése alapozza meg a tanulási zavarok megelőzését.
- Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofizautizmus spektrum zavarral küzdő gyermeknél az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva. Fontos a gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakemberrel való együttműködés.

Az óvodapedagógus feladata:

- Annak felismerése, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek, helyi adottságainak figyelembevételével.
- Pedagógusaink, a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak, a gyermekcsoport és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadásának megkönnyítése érdekében, együttműködés a sérült gyermek családjával.
- A fejlődés nyomon követés területei, módszerei megegyeznek a többi gyermekével.
- Az élmények és tapasztalatok felhasználása a fejlesztésben.
- Sajátos gyermeki képességre épülő egyéni bánásmód, differenciálás, tevékenységorientált, spontán, feladatorientált fejlesztés.

Az egyéni fejlesztésen kívül a csoporton belül az óvodapedagógusok is differenciáltan foglalkoznak ezekkel a gyermekekkel:

- több időt fordítanak rájuk,

- apróbb lépésekben haladnak a tanulási folyamatban,
- állandóan gyakorolnak olyan mozzanatokot, amelyek a fejlődést szolgálják,
- a játékban olyan eszközöket igyekeznek felkínálni, amelyekkel tudatosan fejlesztik a gyermekek részképességeit.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

A tanulási zavar jellegzetes tünete a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően.

Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet. A tanulási nehézségekből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan.

A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza. Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttere is. Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

Ezen okok következtében:

- az idegrendszeri struktúrák érése lelassul,
- egyes részterületein lemarad,
- az egyes területek közötti kapcsolat nem alakul ki, vagy labilis marad,
- hibás kapcsolatok jönnek létre.

Az óvodapedagógus feladata:

- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása.

Kiemelten tehetséges gyermekek, tehetséggondozás

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

A speciális képesség az alkotóképesség és a kreativitás, fejlesztése tehetséggondozás alapja. Az alkotóképesség fejlesztését tevékenykedtetéssel, cselekedtetéssel valósítjuk meg.

A tehetségfejlesztési programjainkkal óvodai életünket gazdagítjuk. Óvodánkban működik tehetségműhely, melyek a mozgás, a vizuális nevelés, terén segítik a tehetségigéretes gyermekek fejlesztését.

Programunk legfontosabb célkitűzései:

- A tehetségigéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.
- A tehetséges gyermekek erős oldalának támogatása, a gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek diagnosztizálása, fejlesztésének megtervezése, dokumentálása.
- Nevelési területek átfogó fejlesztése.
- Elfogadó, a személyiség fejlődést segítő légkör kialakítása.
- Az egyenlő esély biztosítása minden gyermek számára a tehetséggondozásban.

Feladatunk a tehetségigéretes gyermekek jellemző megnyilvánulásainak felismerése, melyek megjelennek:

- az intellektuális képességekben (szókincs, emlékezet, gondolkodás, kreativitás)
- a speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális)
- a viselkedési jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység)

Feladat:

- Ingergazdag, motiváló környezet kialakítása, ahol a gyermekek egész nap tevékenykedhetnek, játszhatnak.
- Elfogadó, kiteljesedést segítő légkör megteremtése, ahol a gyermekek együttműködővé válhatnak.
- Az óvodába lépéstől kezdve a gyermekek teljes személyiségjellemzőinek, köztük a tehetségre utaló jeleknek a figyelemmel kísérése, spontán és célzott megfigyelések alkalmazásával.
- A szülői tapasztalatok, vélemények figyelembevétele.
- A kevésbé motivált gyermekekben rejlő képességek felismerése és fejlesztése, hogy ők is sikerélményhez jussanak.
- Az egyénre szabott személyiségfejlesztés megvalósítása a differenciálással és innovatív tanulási módszerek alkalmazásával.

- A gyermekek döntési szabadságának megteremtése a tapasztalat és élményszerzés gazdag lehetőségeinek biztosításával.
- A gyermekek fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik.
- A tehetséggondozás dokumentálása integrált megvalósítás esetén: a gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációban és a csoportnaplóban.
- A szülők tájékoztatása a gyermek fejlődéséről a vezetett dokumentumok alapján.

Tehetséggondozás a gyermekek számára

A tehetségfejlesztés óvodánkban két síkon történik: az óvodai csoportokban és kis csoportos tehetségsegítő foglalkozásokon. A gyerekek képességei alapján azok vesznek részt ezeken a foglalkozásokon, akik augusztus 31-ig a negyedik évüket betöltötték.

A foglalkozásokat éves terv alapján október 1-től április 31-ig heti rendszerességgel a délelőtti folyamán napirendbe építve tartjuk.

Népi gyermekjátékok, táncfoglalkozás

Igényes zenei élményhez juttatással fejlődjön a gyermekek zenei ízlése, zenei kreativitása, esztétikai fogékonysága, zenei képessége, ritmusérzéke, esztétikus mozgása és a zenei anyanyelv használata. A gyerekek minél több, számukra ismeretlen népdallal, népi játékkal és tánclépésekkel ismerkedjenek meg, kialakuljon és erősödjön bennük a szülőföldhöz való kötődés és magyarságtudat. A magyar néphagyomány tára igen gazdag, a néphagyomány ápolásán belül a népdalok, néptánc és a népi gyermekjátékok átadása kiemelkedő jelentőségű. A játékok sikerélményt, fejlődési lehetőséget biztosítanak, amelyek alkalmazásánál elsősorban a játékelményt helyezzük előtérbe. A hagyományok különleges lehetőségeket nyújtanak a pozitív emberi kapcsolatok ápolására, a foglalkozásra járó gyerekek egymáshoz való viszonya folyamatosan, pozitívan formálódik. A mondókák és népdalok által fejlődik a beszédképesség, a kommunikációs készség, a szabálytudat és kialakulnak a csoportos viselkedési formák. Fejlődik térbeli tájékozottságuk, ritmusérzékük, ön kifejezőképességük és az esztétikus mozgás iránti igényük. A foglalkozásokon készülnek fel óvodásaink a nevelési évben a különböző rendezvényeken való szereplésre.

Kreatív műhely

A foglalkozások alkalmával az óvodások változatos vizuális technikákkal és – lehetőségeinkhez mérten – új eszközökkel ismerkedhetnek meg. A foglalkozások célja, hogy elősegítse és esélyt adjon a gyermekekben rejlő tehetség kibontakozásának, továbbá a gyermekek vizuális kultúrájának gazdagítása.

Nem a teljesítményt várjuk tőlük, hanem szeretnénk, hogy minél több új élményt, tapasztalatot szerezzenek, élvezzék a közös „munkát”, érezzék az alkotás örömét. Célunk a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, fejlesztése, a tehetségigéretnek elkallódásának megelőzése, a gyermekekben megbújó kiváló képességek felismerése. Ösztönözni és motiválni kívánjuk kreativitásukat, a bennük rejlő lehetőségeket kibontakoztatni, tovább erősíteni. A tehetség mellett fontos még, hogy ezek a gyerekek szívesen végezzék az adott tevékenységeket, motiváltak, érdeklődők, nyitottak legyenek. Az alkotások elkészítése megköveteli a figyelmet, kitartást, koncentrációt. A műhelyben elkészült műveket rendszeresen elhelyezzük óvodánk folyosóján, ahol a szülők és látogatók is megtekinthetik.

Hátrányos helyzetű gyermekek

A hátrányos helyzet anyagi szempontból és érzelmi szempontból is adódhat. A hátrányos helyzetű gyerekek elemi alapkészségeik fejlettsége már az óvodában jelentősen elmarad a kedvező körülmények között nevelkedő társaikéhoz képest, motiváltságuk alacsonyabb társaikénál.

Hátrányos helyzetűnek tekintendő a gyerek, ha helyzete a szokásosnál nehezebb körülményeket mutat, ami kihathat személyiségfejlődésére, tanulására, életminőségére.

Ezek a gyerekek gyakran fáradtan, kialvatlanul, éhesen, nem megfelelő tisztasági állapotban érkeznek óvodába, de csak úgy „isszák” magukba az információkat. Nagyon fontos a tevékenységekbe épített szociális mintaadás, a beszélgetések alkalmával gyarapodó szókinész.

A környezetkárosító hatása megnyilvánulhat:

- a testi fejlődésben
- az értelmi fejlődésben
- az érzelmi élet zavarában
- az erkölcsi élet zavarában

A környezeti ártalom okai:

- ingerszegény környezet
- elhanyagoltság
- hibás nevelés
- gazdasági szegénység

A gyermek családi körülményeiből, születési adottságaiból eredő hátrányainak leküzdését, az esélyegyenlőség minél nagyobb mérvű megvalósítását sokféle szociális, és nevelési feladat megoldásával kell segíteni.

Óvodánk nyitott a családok felé, sok közös programmal igyekszünk elnyerni bizalmukat, pozitív irányba befolyásolni életvitelüket, minden oldalról segíteni őket a gyermeknevelésben. Valljuk, hogy a kisgyermekkortól elkezdett környezettudatos nevelés kedvező hatással lesz a későbbiekben is óvodásaink környezethez, szülőföldhöz való viszonyára. Abban is hiszünk, hogy a gyermekeken keresztül pozitívan hatunk a családok szemléletére is.

A hátrányos helyzet kezelésének színterei:

- nyugodt, derűs légkörben zajló szabad játék (gyakorló, konstruáló és szerepjáték),
- a gyermek spontán érdeklődésére építő kötetlen és kötött óvodai foglalkozások a csoportszobában és a szabadban,
- a gyermek egyéni szükségletét kielégítő, a napirendben rugalmasan szervezett étkezések,
- kiegyensúlyozott, nyugodt légkörű pihenőidő,
- logopédiai és fejlesztőfoglalkozások,
- kirándulások, gyermekszínházi előadások,
- óvodai ünnepek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Cél:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása.
- A közösségbe való beilleszkedés segítése.
- A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentése, a lemaradások folyamatos kompenzálása.
- Bátorító nevelés az emberi kapcsolatok kialakításában. Felelősségérzet, feladattudat kialakítása a gyermekekben.

A pedagógiai munka kiemelt területei

- Egyéni képességfejlesztés, mely mindig az egyes gyermek aktuális fejlettségéhez igazodik.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztésének megvalósítása, az esélyegyenlőség biztosítása. Sajátos nevelési igényű gyermekek, részképesség problémával küzdő gyermekek részére egyénre szabott fejlesztő programot dolgozunk ki.

Feladat:

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szocializációjának segítése.
- HHH gyerekek óvodáztatásának segítése.
- Jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez.
- A gyerekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése.
- Bátorító nevelés megjelenése az emberi kapcsolatokban.
- Kölcsönös tiszteleten, feltétel nélküli szereteten alapuló kapcsolat kialakítása.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő feladatok, tevékenységek

Településünk hátrányos helyzetű kistérségben található, ezért óvodáinkban magas a szociálisan hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya. Kiemelten fontos feladatunknak tekintjük az érintett családok segítségét, figyelemmel kísérését.

Cél:

- Rendszeres óvodába járás, igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program megszervezése, működtetése.
- Tudatos nevelő – fejlesztő munkával egyenlő esély biztosítása a iskolakezdéshez.
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítés – a szülői házzal – a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, szakszolgálatokkal, általános iskolával, nemzetiségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

Feladat:

- Gyermek képességeinek felmérése.
- Egyénre szabott, differenciált felzárkóztató fejlesztés, támogató értékelés.
- Szükség esetén szakemberek (logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus) bevonása.
- Gyermek fejlődésének nyomon követése.
- Szülőkkel kapcsolat kiépítés.

GYERMEKVÉDELEM

Gyermekvédelmi munkánkat alapvetően az 2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről, az 1997. évi törvény a Gyermekek védelméről és a Gyámügyi Igazgatásról (a törvény módosítása) valamint a 11/1994. évi (június 8.) Miniszteri rendelet határozza meg.

Pedagógiai programunkban kiemelt helyet és szerepet tölt be a gyermekvédelmi munka. Az említett törvények meghatározzák tevékenységünk célját, feladatait, az intézményvezető felelősségét, a pedagógusok kötelességét.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fenyegető, veszélyt elhárító, preventív, megelőző és koordináló feladatok végzését foglalja magában. A preventív tevékenység a család megismerésével kezdődik.

A szociális, gazdasági, egészségügyi és nevelési helyzet feltérképezését a lehetőségekhez és szükségességhez igazított segítségnyújtás követi. A gyermekvédelmi tevékenység végzése munkaterv alapján történik, melyet a gyermekvédelmi felelős készít és hajt végre.

A kisgyermek életkori és fejlődési jellemzőiből adódóan kiszolgáltatott. Kiemelt feladatunk emberi méltóságának, jogának biztosítása a nevelés teljes eszközrendszerével. Minden óvodás gyermek sajátossága, hogy fejlődési lehetősége hihetetlenül tág. A különbségeket az egyéni fejlődési ütem, az érési-, és a tanulás folyamatok, az eltérő környezeti hatások adják.

Az óvodapedagógus fejlesztő munkája során alapelveként érvényesül az érzelmi biztonság, a kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése, és az egyéni képességfejlesztés, a differenciált nevelés folyamatában. Az óvodapedagógus megfigyeli, felismeri, dokumentálja azokat a jellemzőket, amelyek a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sajátosságaira és veszélyeztetettségre utalhatnak. Az átlagtól eltérően fejlődő, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek és a veszélyeztetett gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Ezen gyermekek fejlesztése, részben szakemberek bevonásával, részben a pedagógiai programunk alapján óvodai keretek között valósul meg, a mindenkor érvényes alapító okirattal összhangban. Az elvárható fejlődés az óvodapedagógusok és a szülők együttműködésével, szükség esetén a megfelelő szakemberek gyermekvédelmi, illetve pedagógiai szakszolgálat (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus stb.) közreműködésével érhető el.

Gyermekvédelmi feladatok

- Az óvodai nevelés kiegészítő, hátránycsökkentő szerepének betöltése.
- A gyermeki jogok érvényesítése, a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek integrációs nevelésének segítése.

- Közreműködés a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, a veszélyeztető okok feltárásában, jelzésében, a veszélyeztető okok pedagógiai eszközökkel való esetleges enyhítése, megszüntetése.
- Együtműködés a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó személyekkel, szakszolgálatokkal, intézményekkel, hatóságokkal a jelzőrendszer hatékony működtetésének érdekében.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek figyelemmel kísérése, a korai tanulási, beilleszkedési és magatartás zavarok korrekciója, a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni segítése, tehetséggondozás.
- Óvodai fejlesztő program szervezése, ha az intézménybe járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma a törvényi feltételeknek megfelel.
- Veszélyeztetettség jelzése a megfelelő szerveknek, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.
- Tájékoztatás nyújtása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igényléséről és az étkezési támogatásokról.
- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, a gyermek személyiségének, emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartása.
- Humánus, megértő, egyéni bánásmód biztosítása.
- A család gyermeke iránti felelősségének erősítése.
- Rendezvények, ünnepek, szabadidős tevékenységek szervezése, rendezése.

Az óvodapedagógusok feladatai a gyermekvédelmi tevékenységben:

- Megfelelő szakemberek bevonásával (védőnő, gyermekvédelmi felelős, fejlesztőpedagógus, logopédus, gyermekorvos, fogorvos) prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Nyílt és őszinte óvodapedagógusi magatartás.
- A szülők bevonása a közös rendezvényekbe.
- A veszélyeztetettség jelzése a gyermekvédelmi megbízott felé.
- A gyermekvédelmi figyelő szolgálat és jelzőrendszer rendszeres és folyamatos működtetése.
- A törvényi változások folyamatos figyelemmel kísérése.

- Értékek továbbítása, megerősítése és kialakítása a családokban.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek fejlődésének figyelemmel kísérése.
- Szocializáció elősegítése, a szociális érzékenység fejlesztése, a társadalmi lényvé válás elősegítése.
- A csoportba járó gyermekek családi- és mentális körülményeiről információk szerzése.
- A gyermekek egyéni képességeinek nyomon követése, dokumentálása a nevelési év során folyamatosan, valamint félévkor és nevelési év végén összegzés készítése. Ezek megismertetése, tájékoztatás adása a szülőknek.

A gyermekvédelmi felelős feladatai a gyermekvédelmi tevékenységben:

- Az intézményvezető folyamatos tájékoztatása.
- Minden nevelési évben elkészíti a gyermekvédelmi munkatervet és az értékelő beszámolót.
- Az óvodapedagógusok által végzett gyermekvédelmi feladatok összehangolása.
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos információkról, új törvényi változásokról az óvodapedagógusok folyamatos tájékoztatása.
- A kiemelt figyelmet igénylő és a veszélyeztetett gyermekek fejlődésének figyelemmel kísérése, szükség esetén szakszolgálat bevonásának javaslata.
- Éves beszámoló készítése a Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti Osztály, Családsegítő Központ és DMJV Gyermekvédelmi Intézmény részére.
- Évente két alkalommal tájékoztatás Polgármesteri Hivatala Humán Főosztály Szociális Osztálya felé.

A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE, DOKUMENTÁLÁSA

Az óvodai élet során a megismerés, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és folyamatos. Egyénileg és folyamatosan nyomon követjük óvodásaink fejlődését, hogy számukra a leoptimálisabb fejlesztő hatásokat biztosítsuk. Minden gyermek „más”, saját kompetenciákkal rendelkezik, a gyermek fejlődését elsősorban saját magához kell mérni. A megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzíti. A gyermek folyamatosan fejlődik, változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.

Óvodapedagógusaink elkötelezettek, hogy minden gyermeknek biztosítsák az optimális fejlődés lehetőségét.

Bepillantást nyernek a családok szociokulturális helyzetébe, *családlátogatás* alkalmával képet kapnak a családi nevelés adottságairól. Az *anamnézis felvételekor* megismerhetik a gyermek előéletét. Ezek a megfigyelések, észrevételek jelzésértékűek, a tervezőmunka készítésekor kiindulási alapot adnak a fejlesztendő feladatok megfogalmazásához.

Cél:

- Valósuljon meg a gyermek pillanatnyi fejlettségi szintjének, állapotának megismerése.
- Legyen biztosított a gyermeki szükségletek megismeréséből, az óvodapedagógus megfigyeléseiből, a vizsgálati eredmények elemzésével a fejlesztés irányvonala.
- Mutasson képet arról, hogy a gyermek önmagához képest mely területen fejlett, hol van esetleges lemaradása.
- Segítse a nevelőmunkában a fejlesztendő területek, a kimagasló képességek meghatározásával a tervezést, a legmegfelelőbb eljárások kiválasztását.
- Legyen hatékony az óvodai nevelés, melynek alappillére a gyermek személyiségének, állapotának alapos ismerete, hogy ezzel biztosítva legyen a saját képessége szerinti, saját tempójának megfelelő magasabb fejlettségi szint elérése.

Feladat:

- Az anamnézis adatlap elkészítése óvodába lépéskor.
- A befogadási- beszoktatási időszak végén az addigi tapasztalatok rögzítése, a fejlődést nyomon követő dokumentáció részeként.
- A megfigyelésekkel, mérésekkel a gyermeki személyiség képességterületeinek megismerése (mozgás, testséma fejlettség, téri tájékozódás, értelmi képességek, finommotoros koordináció, nyelvi kifejezőképesség, szociális fejlettség). A megfigyelés, mérés során keletkezett eredmények rögzítése minden gyermeknél.
- Amennyiben szükség van rá, az egyéni fejlesztési tervben a fejlesztendő terület meghatározása, az erre irányuló célirányos feladatok, tevékenységek, játékok tervezése, amelyek a hátránycsökkentés érdekében, vagy a kiemelkedő képességek miatt a gyermekek további fejlődését elősegítik.
- Kizárólag azokra a képességterületekre tervezünk fejlesztést, amelyek konkrét feladatokat igényelnek.
- Szükség esetén szakember segítségének bevonása az óvodapedagógus kompetencia – határainak ismeretében.
- A szülők rendszeres és korrekt tájékoztatása gyermekük fejlettségével kapcsolatosan.
- A gyermek fejlettségét bemutató dokumentáció bizalmas kezelése.

Egyéni fejlődésmérő lapok

Gyermek megismerése

Az újonnan óvodába érkező gyermekek általános jellemzőinek rögzítése.

Terület	Részterület
Családlátogatás tapasztalatai	<ul style="list-style-type: none"> • gyermek viselkedése saját környezetében, • szociokulturális háttér megismerése, • látogatás hangulata, • család-gyermek szokásrendszere,
A gyermek szomatikus jellemzői, testi adottságai, fizikális adatai	<ul style="list-style-type: none"> • magasság, • testsúly, • testi fejlődésének eltérései, zavarai, • biológiai szükségletének eltérései, zavarai.
Alapvető biológiai szükségleteinek kielégítése	<ul style="list-style-type: none"> • a gyermek étkezése, • higiénés tevékenysége, • öltözködés, • pihenés.
Érzelmi, akarati tulajdonságainak jellemzői. Alapvető biológiai szükségleteinek kielégítése	<ul style="list-style-type: none"> • a szülőtől való reggeli elválás jellemzői, • reakció a szülő megérkezésekor, • általános érzelmi állapota napközben, • társas viszonya a gyermekekhez, • felnőttekhez fűződő érzelmi viszonya, • alkalmazkodása a csoport szokás és norma rendszeréhez.
Mozgásának, motoros képességeinek, alapvető testséma ismeretének jellemzői	<ul style="list-style-type: none"> • életkorhoz viszonyított mozgásának koordinációs és intenzitási jellemzői,
Tevékenységeinek jellemzői	<ul style="list-style-type: none"> • figyelve, • érdeklődése, • eszközhasználata.
Szocializációs képességeinek jellemzői	<ul style="list-style-type: none"> • a gyermek beilleszkedésének jellemzői, • alkalmazkodása helyzetekhez.
Anyanyelvi képességeinek jellemzői	<ul style="list-style-type: none"> • beszédének általános jellemzői, • beszédértése,

Mérési, megfigyelési folyamatok.

Az intézményben zajló, a gyermekekre irányuló mérési és megfigyelési feladatok ütemezése.

	Óvodába lépéskor	A befogadási időszak végén	3-7 éves korban, minden nevelési év (november, május)
Anamnézis felvétele Megfigyelések, családlátogatás tapasztalatai.	X		
A befogadás tapasztalatai		X	
Testi érettség, motoros képessegek. Érzelmi- akarati képessegek. Értelmi képessegek. Szocializációs képessegek. Anyanyelvi képessegek.			X
A mérési eredmények alapján 3-4 éves korban a 50 % alatti, 4-5 éves korban a 60 % alatti, 6-7 éves korban a 75 % alatti területek fejlesztésre szorulnak, melyre intézkedési tervet kell készíteni.			

Méréseink:

- Minden óvodába érkező gyermek számára a beszoktatás tapasztalati adatlap segítségével rögzítjük megfigyeléseinket (szomatikus jellemzők, érzelmi, - akarati tulajdonságok, szocializációs képessegek).
- A 3. és 5. életévét betöltött gyermekek beszéd és nyelvi fejlettségének szűrése, mérése logopédus közreműködésével.
- Az óvodába lépést követően négy hónappal, valamint minden nevelési év novemberében majd májusában végezzük intézményünk mérőlapjai alapján a gyermek személyiségfejlődésével kapcsolatos méréseinket.

Az óvodapedagógusok hozzáadott értékét jelzi a gyermekek folyamatos fejlődése, amely az óvodába lépéstől évenként az iskolába lépésig tart.

Az intézmény vezetése az előző nevelési év tapasztalatai és ellenőrzései alapján jelöli ki a fejlesztendő területet. Ez képezi az értékelési folyamat kiinduló pontját.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, illetve az azokról készített dokumentumok az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások jelentik a mérés, értékelés alapjait. Év végén az óvodapedagógusok összegző értékelést végeznek a gyermekcsoport egészére vonatkozóan a csoportnaplóban. Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épülnek a következő év, nevelési fejlesztési tervei. A csoporton belüli megfigyelések, mérések elvégzése a csoportban dolgozó óvodapedagógusok mindennapi feladatai.

A gyermekek értékelése

Az egyéni képességfejlesztésre a mindennapi gyakorlatban nagy hangsúlyt fektetnek az óvodapedagógusok. Minden óvodapedagógus tudja, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, mérése, elemzése értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása. Eredményeinkről szülői értekezleten, egyéni fogadóóra keretében a szülőket tájékoztatjuk, Aláírásukkal igazolják, hogy részt vettek a tájékoztatáson, illetve nyilatkoznak egyetértésükről a rögzítettekkel kapcsolatosan.

Az egyéni fejlődést tartalmazó mérési eredményeket figyelembe véve készülnek el az óvodai összesítők, melyek alapján készítjük el az összesített intézményi szintű táblázatos kimutatást, összehasonlító elemzést.

TERVEZÉS

Az óvoda kiegyensúlyozott és kiszámítható működési rendjének biztosításához egyrészt a működést szabályozó jogi (törvényekre, kormány/miniszteri rendeletekre, fenntartói szabályozókra, intézkedésekre épülő belső szabályozó), másrészt a tartalmi munkához keretet adó pedagógiai (pedagógiai program, vezetői koncepció, éves pedagógiai munkaterv, nevelési/fejlesztési terv, a gyermeki fejlődés nyomon követése) dokumentumokkal rendelkezünk, amelyek az intézmény minőségügyi dokumentum rendszerének elemei is egyben.

Intézményünk alapidokumentumai

- Alapító Okirat
- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend
- Intézményi Önértékelési Program

- Munkaterv

Intézményvezető:

- Éves pedagógiai, működési munkaterv, év végi összegző értékelés.

A munkaterv szerves részét képezi az intézmény stratégiájának. Megtalálhatóak benne az adott év feladatai és azok ütemezése. A munkaterv javaslatát az intézményvezető készíti el az évnnyitó nevelési értekezletig, ahol a nevelőtestület megvitatja és dönt a jóváhagyásáról.

Óvodapedagógusok:

- Csoportnapló
- A gyermek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése
- Felvételi és mulasztási napló

A tanulási folyamat tervezése

Az óvodapedagógusok élhetnek a módszertani szabadság lehetőségével. A tanulás tervezésénél a komplexitásra törekszünk. Tudatosan figyelembe vesszük a nevelési területek egymásra építhetőségét. A komplexitás lehetőséget nyújt arra, hogy a gyermek közvetlen környezetéből a tapasztalatokat minél sokoldalúbban tudja feldolgozni.

Jobban megérti az ok - okozati összefüggéseket, ha minél több élményt kapcsolunk hozzá. Ezt elsődlegesen a környezet megismerésén keresztül biztosítjuk. Kiindulópontunk a gyermek meglévő ismerete, tapasztalata. Ezekre építve, új élményekkel, ismeretekkel gyarapítva juttatjuk el egy magasabb szintre. A külső világ tevékeny megismerésének témaköreihez komplexen kapcsoljuk lehetőség szerint a többi nevelési területet /zenei, irodalmi, ábrázoló anyagot stb. / és a néphagyományt.

A tervezés formái:

- éves anyaggyűjtés
- évszakhoz kapcsolódó negyedéves terv (hálóterv vagy projekt rendszerű tervezés)
- heti terv – heti pedagógiai program
- napi terv (az óvodapedagógus igénye és a program specifikumaira tekintettel)

A tervezés időkeretei:

- szeptember 1. – május 31.
- június 1- augusztus 31-ig

Az óvodapedagógus tervezési folyamatának tartalmi kritériuma, feladatai:

- Tudatos, logikus, áttekinthető tervezés, elfogadott, közös értékrend mentén.
- Nevelés-központúság, célok pontos megfogalmazása (ONAP, PP).

- A dokumentumok pontos, naprakész szabályoknak megfelelő vezetése.
- Pedagógiai módszertani alapelvek figyelembevétele, a nevelés, tanulás és a fejlesztés játékosan, játékon keresztül, párhuzamos tevékenységek által valósuljon meg.
- Konkrét pedagógiai jellemzők, körülmények figyelembevétele.
- Többoldalú tapasztalatszerzésre, differenciálásra törekvő tervezés.
- Rugalmas, módosítható tervezés felmerülő igények szerint.

Nevelés tervezése

A csoportnaplóba félévente készítjük el a nevelési tervünket.

A nevelési terv célkitűzéseinek megvalósulását évente kétszer értékeljük (I. félévben január 31-ig, II. félévben május 31-ig). Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő év nevelési-fejlesztési terve.

A nevelés tervezésének tartalmaznia kell az anyanyelvi, értelmi fejlesztést, érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelést, az egészséges életmód alakítását, játék, munka jellegű tevékenységeket és a szervezési feladatokat, amely az adott csoportra általánosan vonatkozik.

Éves terv

Évszakokra épülő témák, kiemelve a hagyományápolást és a környezeti nevelést az óvoda sajátosságaihoz igazodva.

Csoportnapló

Minden csoport a törvényi előírásnak megfelelő elektronikus csoportnaplót használ, mely a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja. Tükröznie kell az óvoda pedagógiai programját. A csoportnapló tartalmi kialakítása intézményi szinten a 20/2012.(VIII.31.) 30 91§ (2.), (3.) EMMI Kormányrendelet előírása szerint, ezen felül természetesen egyéni sajátosságokat is tartalmazhat. Nevelési év végén a csoportnaplókat bekötöttjük. A pedagógiai napló vezetése rendszeres és folyamatos, az egy csoportban dolgozó mindkét óvodapedagógus közös feladata. Az éves nevelési- cselekvési tervek elkészítése határidőre történik.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- A napló megnyitásának zárásának idejét, intézményvezető aláírását, bélyegzőt, intézményi OM azonosítót, a program megnevezését, a korcsoport feltüntetését, csoportban dolgozók nevét, váltási rendjüket.
- A gyermekek nevét és óvodai jelét, a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a

hat-hétéves gyermekek számát, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, (SNI, BTM) valamint a HH, HHH gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak.

- Éves tervet.
- Befogadási tervet, annak értékelését.
- A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét.
- A napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket.
- Heti rendet napi bontásban.
- A csoport szokás és szabályrendszerének tervezését, értékelését.
- Tilos és elvárható magatartásra nevelés, környezetnevelés, baleset megelőzés szabályait.
- Szervezési feladatokat havi lebontásban.
- Születésnapok nyilvántartását.
- Nevelési terveket a gyerekek képességeihez igazodva differenciálva.
- Nevelési év szeptember 01. - május 31-ig terjedő szakaszának, valamint a június 01. - augusztus 31-ig terjedő szakaszának értékelését, a nevelési tervben kitűzött pedagógiai célok megvalósulása szempontjából.
- A fejlődést elősegítő tartalmakat (projekteket, témaheteket, cselekvésbe ágyazott tanulás tevékenységeit, játéklehetőségeket).
- Képességfejlesztés differenciált szintjeit (I. szint – SNI, BTMN, 3H, II. szint – standarthoz közelítő, átlagos, III. szint – tehetséges, tehetség ígéretes gyermekek számára) értelmi, szociális, verbális, testi képességek területén.
- Tehetséggondozó foglalkozásra járó gyermekek megjelölését.
- Családdal való kapcsolattartási formák tartalmát.
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzéseket.
- Szülői nyilatkozatokat (csatolva).
- Szülői értekezletek időpontjai, feljegyzéseit.
- A hivatalos látogatásokat, a vezető ellenőrző látogatásait, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását.
- Az éves nevelő munka értékelését (csatolva).
- Szociometriai felmérés eredményét a gyermekközösség hatékony megismerésére
- Gyermekek egyéni fejlődésének összesítését 4-5-6-7 éves korban, az egyéni fejlődési napló mérési-értékelési adatai alapján.

- Feljegyzéseket a gyermekcsoport életéből (élmények, ünnepélyek, projektzáró események).

A csoportnapló vezetésével szemben támasztott elvárások:

- Legyen hatékony, és megvalósítható, építkezzen a már előzőleg megismert és megtapasztalt hagyományokra, de szerepeljen benne új, innovatív törekvés is.
- Pedagógiai szemléletünk legyen inkluzív, a gyermekek egyéni eltéréseire épülő, hátránycsökkentő és tehetséggondozó érték közvetítés.
- Valósítsuk meg a közösségre és az egyénre vonatkozó dinamikus oda- visszaható nevelésközpontú folyamatok tervezését is.
- Szerepeljen a gyermekismereten alapuló, a csoportban fellelhető aktuális fejlettségi szintekhez való alkalmazkodás, az egyenlő hozzáférés differenciált lehetősége.
- Biztosítsuk a gyermeki tevékenységek differenciált tervezését, a komplex szemléletmódot, a gyermekközpontú tapasztalatszerzést.
- A munkánk tervezése során jelenjenek meg a gyermek és szűkebb társadalmi környezetének lehetőségei, elvárásai, az óvodai élet emberi és tárgyi erőforrásai.
- Tervezetünk tartalmazza az előre átgondolt elvárásokat, módszereket, műveltségi tartalmakat, a rendszeres és tervszerű feladatokat és célokat.

Az óvodapedagógus feladatai

Az előre átgondolt és tudatos tervezés érdekében:

- A kiindulási alap a tényezők előzetes megismerése és elemzése, a tervszerű célmeghatározás, célkitűzés, szükség esetén az újra tervezés lehetőségével.
- Módszerek, eszközök, szervezeti és munkaformák, a konkrét tevékenységek átgondolása.
- Befogadási terv készítése kiscsoportban szeptember első munkanapjától, melyet 2 hónap után értékelünk.
- Legalább két alkalommal történő nevelési terv készítése egy nevelési évben, amelyet értékelés kövessen.
- A tervezés különböző szintjeinek megjelenése.

A hagyományokra és az új innovatív elemekre épülő tervezés céljából:

- Rugalmas, az aktualitásokra épülő pedagógiai munka tervezése.
- A kiválasztott műveltségi anyag értékteremtő, értékátadó szerepének megőrzése.
- Az innováció, a komplexitás elemeinek és más fejlesztő eljárások lehetőségének beépítése.
- A szervezeti formák (kötetlen, kötött), munkaformák (egyéni, mikrocsoportos, frontális) és egyéb kooperatív technikák, módszerek, eszközök hatékony kiválasztása és alkalmazása.

Az inkluzív pedagógiai szemlélet érdekében:

- Hátránycsökkentő és tehetséggondozó tevékenységek tervezése minden gyermek számára, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- A gyermekek közötti fejlődésbeli különbségek elfogadására épülő szemléletmód megjelenése.

A gyermekismereten alapuló egyéni differenciálás céljából:

- Személyiségismeret és tudatosság a tervezőmunkánkban, vagyis a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének ismerete és a tervezés felépítésének ehhez igazodó kialakítása.
- Folyamatos lehetőségek és választások sorozatának felkínálása, a tevékenységek sokszínű gazdagítása a gyermekek saját magukhoz viszonyított fejlődése és fejlesztése érdekében.
- Életkornak és fejlettségnek megfelelő, egyénhez és csoporthoz igazított műveltségterületek közvetítése.
- A különböző fejlettségi szintek megjelenése a dokumentációinkban.

Felvételi és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az intézménybe felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

A felvételi és mulasztási napló tartalmazza:

- A gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét, TAJ számát.
- A felvétel időpontját.
- Az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését.

- A szülők napközbeni telefonszámát, a megjegyzés rovatot.
- Amennyiben az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.
- A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

IKT ESZKÖZÖK ÓVODAI ALKALMAZÁSA

A XXI. században az infokommunikációs eszközök rohamos fejlődésével a pedagógiai munka változatosabbá tételéhez hozzátartozik, hogy e területen folyamatosan képezzük magunkat, hisz a mai gyermek már e technikai eszközök világába születik. Óvodapedagógusokként, egyre gyakrabban alkalmazzuk a számítógépet, laptopot, Cd lejátszót, internetet stb.

Minden csoportban van internet hozzáférés, CD lejátszó, laptop, fényképezőgép.

Infokommunikációs eszközök alkalmazásának lehetőségei:

- A tevékenységeinkhez szemléltető anyagok, képek, versek, mesék zenei anyagok keresése és letöltése.
- Kreatív, hobby oldalakról a rajzoláshoz, festéshez, kézimunkához ötletek gyűjtése.
- Szinte mindennapos a CD lejátszó használata, zenehallgatáshoz, gyermekjátékokhoz, gyermek tánchoz.
- A tevékenységeinket, ünnepeket, kirándulásainkat, projekteket fotózzuk, a fotózás szinte a mindennapjaink velejárója. Sok képet készítettünk.
- Gyakran nézünk, vetítünk laptopról, internetről projektorral, óvodásoknak szóló ismeretterjesztő filmeket, tenger állatairól, vadállatokról, szelektív hulladékgyűjtésről. Meséket nézünk, zenés tornára mozgunk.
- Képszerkesztéssel plakátot, meghívókat készítünk a rendezvényeinkre, képek feltöltése, PowerPoint készítése, dokumentumok, vázlatok, tervezetek, fénymásolása, nyomtatása, szkennelése.
- Online napló vezetése.

A Pedagógiai Programot egységesen egybeszerkesztette Harkály Gyuláné intézményvezető.

Kelt: Gávavencsellő, 2021. 07. 17.

Harkály Gyuláné
intézményvezető

Legimitációs záradék 1.

A pedagógiai programot a szakmai munkaközösség 2021. július 21. napján tartott munkaközösségi értekezletén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Ujváriné Vágner Mária
munkaközösség vezető

Kelt: Gávavencsellő, 2021. 07. 30.

Legimitációs záradék 2.

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség tagjai megismerték, véleményezték és elfogadásra javasolták.

Bordásné Káposzta Anita
SZMK tag

Kelt: Gávavencsellő, 2021. 07. 30.

Legimitációs záradék 3.

Az intézmény pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan véleményezési jogával élve a dokumentumról a nevelőtestületi elfogadás előtt véleményt alkotott, egyetértési jogát gyakorolta és megadta Gávavencsellő Nagyközség Önkormányzata nevében.

Berecz János
polgármester

Kelt: Gávavencsellő, 2021. 07. 30.

Legitimációs záradék 3

Az intézmény nevelőtestülete a Pedagógiai Programot 2021. augusztus 06. napján megtartott határozatképes rendkívüli nevelőtestületi ülésén át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal 1/2021 (VIII.06.) határozatszámom elfogadta.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület nevében Csatlós András Zsoltné hitelesítő aláírásával tanúsítja.

Csatlós András Zsoltné
óvodapedagógus

Kelt: Gávavencsellő, 2021. 08. 06.

Legitimációs záradék 4

A Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini Bölcsődéje Pedagógiai programját a mai napon a 2/2021 (VIII.06.) számú határozattal jóváhagytam.

Harkály Gyuláné
intézményvezető

Kelt: Gávavencsellő, 2021. 08. 06.

A pedagógiai program módosítása történhet

1. Törvényi előírás következtében
2. Fenntartói rendelet következtében
3. Intézményi belső kezdeményezésre, ha:
 - a nevelőtestület több mint 50%-a kezdeményezi,
 - a vezetőség több mint 50%-a kezdeményezi,
 - az intézmény vezetője kezdeményezi.
- a szülők a módosítást közvetlenül az SZMK képviselője útján javasolhatják.

Módosítás:

- A módosító javaslatok elfogadásához a nevelőtestület 75 %-ának igenlő szavazata szükséges.
- A módosított programot a törvény által előírt közösségek véleményezése után a fenntartónak nyújtjuk be.

A pedagógiai program felülvizsgálata:

Évente össze kell vetni a törvényi változások módosító hatásával, és meg kell tenni a szükséges korrekciókat. Határidő: augusztus 31.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület évente vizsgálja. Ötévente nevelőtestületünknek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését és szükség esetén módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgozni.

Ez a pedagógiai program legfeljebb 2026. augusztus 31-ig érvényes.

A pedagógiai program a nevelői szobában és az intézményvezetői irodában kerül elhelyezésre, ahol a szülők és az alkalmazottak a nyitvatartási időn belül szabadon megtekinthetik.

A pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban – időpontegyeztetés után – az intézményvezető helyettes szolgál felvilágosítással.

Alulírott Harkály Gyuláné kijelentem, hogy a Gávavencsellői Csicsergő Óvoda és Mini Bölcsőde „Játékos gyermekkor” című pedagógiai programja olyan elemeket nem tartalmaz, melyek a fenntartóra nézve többletköltséget hárítanak.

A pedagógiai program bevezetésre került: 1994. szeptember 01. napján

Módosításra került sor: 2013. szeptember 01. napján

Módosításra került sor: 2021. szeptember 01. napján

Kelt: Gávavencsellő, 2021. szeptember 01.

.....
Harkály Gyuláné
intézményvezető

Függelék

A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközrendszer

HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI		
Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Csoportszoba		
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	120-120
gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	120-120
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	20-20
fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	reluxa rendelkezésre áll
szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló legalább egyötödének lefedésére alkalmas méretben	8-8
játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	12-12
könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	4-4
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	4-0
textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	4-0
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	4-0
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	4-4
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	épület szintenként 1	1-1
Tornaszoba		
tornapad	2	2-6
tornaszőnyeg	1	1-1
bordásfal	3 gyermekenként 1 új óvoda építése esetén.	6-3
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet (pl. greiswald, mozgás-kotta, body-roll, Bosu jellegű fejlesztő eszközök)	1	rendelkezésre áll

egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések (pl.: zámoly, matrac, labdák, karikák)	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	rendelkezésre áll
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök	a pedagógiai programban foglaltak szerint	-
tükör (az asztal szélességében)	1	1-1
asztal	1	1-1
szék	egy gyermek, egy felnőtt	1-1
szőnyeg	1	1-1
járástartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	1-1
Játszóudvar		
kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	4-4
kerti pad	gyermekcsoportonként 2	8-8
babaház	minimum 1, további 2 csoportonként 1	4-4
udvari ivócsap, ivókút	(székhelyen és telephelyen) 1	1-0
udvari homokozó megfelelő árnyékolás biztosításával	gyermekcsoportonként 1	4-4 az árnyékolás nem megoldott
takaróháló, takaróponyva a homokozó használaton kívüli lefedéséhez	homokozónként 1	4-0
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök pl.: fészekhinta, kétülékes lengőhinta, mászóka stb.	gyermekcsoportonként 1 db	rendelkezésre áll
Intézményvezetői iroda		
íróasztal és szék	1-1	1-1

tárgyalóasztal, székekkel	1	1-3
telefon	1	1-1
könyvszekrény	1	1-2
íratszekrény	1	1-1
számítógép, internet hozzáféréssel,	1	1-1
multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló),		1-0
hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.	1 felszerelés	1-1
Intézményvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda		
íróasztal és szék	1-1	2-2
íratszekrény	1	1-1
telefon	1	1-0
számítógép, internet hozzáféréssel,	1-1	2-0
multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló),	1 felszerelés	1-1
Nevelőtestületi szoba		
asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	pedagóguslétszám figyelembe vételével	2
szék	pedagóguslétszám szerint 1	11-11
könyvtári dokumentum az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez	500 db	500-150
könyvszekrény ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen	legalább 2	2-0
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1-1
Orvosi szoba, elkülönítővel		rendelkezésre áll
Gyermeköltöző		

öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló	rendelkezésre áll
öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	rendelkezésre áll
Gyermekmosdó, WC helyiség		
törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	4-4
falitükör	mosdókagylónként 1	12-12
rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	4-4
TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK		
egyéni tisztálkodó szerek fésű, fogkefe, fogmosópohár	gyermeklétszám szerint 1	120-120
tisztálkodó felszerelések körömkefe, szappantartó	mosdókagylónként 1	18-18 (szappantartó) 18-0 (körömkefe)
fésűtartó	csopontonként 1	4-0
törülköző	felölt és gyermeklétszám szerint 3-3	300-175
abrosz	asztalonként 3	60-40
takaró	gyermeklétszám szerint 1	120-0
ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	360-0
A FELNÖTTEK MUNKAÉVGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES		
szennyes ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-1
mosott ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-1
automata mosógép, ha a mosás helyben történik	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-2
vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-1
vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-1
szárítóállvány	csopontonként 1-1	4-1

takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	rendelkezésre áll
kerti munkaeszközök, szerszámok pl.: ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna, fűnyíró, fűszegély nyíró, sövényvágó, metszőolló, hólapát, lombvágó, locsolótömlők, seprők	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	-
hűtőgép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	1-1
porszívó, lehet takarítógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen szintenként) 1-1	1-2
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK		
1. Játékok, játékeszközök		
különbféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építőkonstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: családjáték, mesterségek játéka; közlekedési szabályjáték; boltos játékok; jelmezek, LEGO; építő kocka és építőelemek; mágneses építők, fogaskerék készletek)	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	rendelkezésre áll rendelkezésre áll
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: akadálypálya elemei; egyensúlyérzékelő játékok, eszközök; gimnasztikai eszközök; motoros képességfejlesztő eszközök)	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	rendelkezésre áll rendelkezésre áll

ének, zene, énekes játékok eszközei (pl: hangszerkészlet; furulya; dob; triangulum; xilofon; metalofon; cintányér, csengő)	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	-
ének, zene, énekes játékok eszközei (pl: hangszerkészlet; furulya; dob; triangulum; xilofon; metalofon; cintányér, csengő)	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	-
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei (pl: okoskocka; logico eszközök; beszédfejlesztés eszközei; hangképzést segítő eszközök; könyvek)	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	rendelkezésre áll
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök (pl: érzékelés-észlelés fejlesztését segítő eszközök; okoskocka; összetett fejlesztő eszközök, logico, sakkjátészóter eszközcsomag)	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	rendelkezésre áll
ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök (pl: rajzolás, festés, mintázás, kézművesség eszközei)	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	rendelkezésre áll
a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok (pl: logico; okoskocka; lotto játékok; kirakó eszközök; adott témakörhöz rendelt digitális adathordozók)	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével az óvoda pedagógiai programja szerint	rendelkezésre áll
munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	-

A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök projektor, vagy interaktív kijelző		
digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz (interaktív kijelző)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-0
hangfalak	(székhelyen és telephelyen) 1	1-1
diavetítő	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-1
vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	1-1
hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 az óvoda pedagógiai programja szerint	-
hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben az óvoda pedagógiai programja szerint	-

Kelt: Gávavencsellő, 2021. 07. 17.

Harkály Gyuláné
intézményvezető